

Lider dzięki eurofunduszom

22,5 tys. etatów, szybszy wzrost gospodarczy, najniższe bezrobocie w kraju. Co jeszcze zyskał dzięki WRPO 2007-2013?

Wielkopolska znalazła się w pierwszej piątce europejskich regionów, w których w ostatnich kilku latach nastąpił największy wzrost gospodarczy – poinformował na początku kwietnia Eurostat, analizujący na zlecenie Komisji Europejskiej m.in. najważniejsze dane i statystyki ekonomiczne. W okresie 2008-2014 europejskie regiony rozwijały się w bardzo zróżnicowanym tempie.

Grupę unijnych „gospodarczych tygrysów”, w których wzrost PKB był wyższy o minimum 10 proc., tworzy zaledwie 29 regionów. Z kolei gospodarki ponad połowy analizowanych na kontynencie obszarów (to prawie 150 regionów!) skurczyły się w tym okresie.

Z danych, które europejski urząd statystyczny przedstawił kilka dni temu wynika, że Wielkopolska nadal intensywnie się rozwija: w 2015 r. osiągnęła już poziom 75 proc. PKB w odniesieniu do średniej unijnej, co pozwoliło jej – obok Mazowsza i Dolnego Śląska – dołączyć do grona najbardziej zamożnych regionów Wspólnoty.

Ten dynamiczny rozwój naszego województwa był w znacznej mierze możliwy dzięki sprawnemu wykorzystaniu funduszy unijnych, a zwłaszcza Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. 22,5 tys. miejsc pracy, szybszy wzrost gospodarczy, wyższy wskaźnik PKB, najniższe bezrobocie w kraju, niemal 2,5 tysiąca umów o dotację o wartości 10 mld zł – to część da-

nych podsumowujących program, które 28 marca urzędnicy przedstawili dziennikarzom.

– Nie budowaliśmy pomników, tylko inwestowaliśmy w fundamenty rozwoju. Oczywiście, cieszę się z budowy nowych dróg, torów czy przedsięwzięć infrastrukturalnych, ale najważniejsze są dla mnie liczne mniejsze projekty, które pozwoliły nam osiągnąć konkretne wskaźniki ekonomiczne. One obiektywnie pokazują duże znaczenie, jakie dla rozwoju naszego regionu miał unijny budżet na lata 2007-2013 – stwierdził wówczas marszałek Marek Woźniak.

Licząc unijne euro, trudno uciec od wskaźników i liczb. Za ich pomocą można szybko zilustrować wpływ funduszy UE na rozwój konkretnych sektorów wielkopolskiej gospodarki. Ile kupiono autobusów? Ile nowych pociągów wyjechało na tory? Jak wiele firm otrzymało wsparcie z Brukseli? Kto jeszcze skorzystał z eurofunduszy?

Część odpowiedzi na te pytania można znaleźć na infografice, którą publikujemy na stronie 12. Z kolei mapka na stronie 13 ilustruje wartość dofinansowania z Unii na jednego mieszkańca, które trafiło z WRPO do konkretnych gmin.

– Liczy się przede wszystkim jakość tych projektów oraz ich wpływ na rozwój regionu, a nie ilość – powtarza od lat Hubert Zobel, dyrektor marszałkowskiego Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego.

>> strony 8-9

FOT. ARCHIWUM FIRMY GENMED

Pieniądze z WRPO inwestowaliśmy m.in. w rozwój firm (na zdjęciu laboratorium firmy GenMed).

Będzie baza

Irlandzki Ryanair ogłosił, że od jesieni jeden z jego samolotów będzie na stałe stacjonował na Ławicy, co oznacza m.in. zaoferowanie siedmiu nowych tras z poznańskiego lotniska. >> strona 3

Dumni z UE

25 marca minęło 60 lat od podpisania traktatów rzymskich. Obradujący dwa dni później wielkopolski sejmik w specjalnym stanowisku wyraził dumę z obecności naszego regionu i kraju w UE. >> strona 4

Nasze powiaty

Filmowe Soplicowo? Słynne opactwo benedyktynów w Lubiniu? A może ścianka wspinaczkowa i obserwatorium astronomiczne w dawnej wieży ciśnień? Każda z pięciu gmin powiatu kościańskiego ma atuty warte zwrócenia na nią uwagi. >> strona 7

Rzeźbiarz i powstaniec

Być może nie zdajemy sobie sprawy, jak wiele cenionych do dziś rzeźb z naszej przestrzeni publicznej zawdzięczamy Marcinowi Rożkowi. W cyklu „co za historia” przedstawiamy sylwetkę tego artysty i powstańca wielkopolskiego. >> strona 10

Inna strona samorządu

Co pewien lemur z Madagaskaru robi z radnym? Minister wezwany do posadzenia drzewa. Wicemarszałek chroni jajka. O składaniu życzeń w windzie i kulinarnych skojarzeniach. >> strona 16

Siewcy roku

19 marca w Sali Ziemi Międzynarodowych Targów Poznańskich poznaliśmy laureatów XVI edycji organizowanego przez samorząd województwa konkursu Wielkopolski Rolnik Roku. Zgodnie z tradycją statuetki Siewcy i nagrody finansowe trafiły w ręce najwyższej ocenionych przez kapitułę dziesięciu osób. Większość z nagrodzonych zajmuje się różnego rodzaju produkcją zwierzęcą i roślinną, ale wśród laureatów znajdziemy również przedstawicieli sadownictwa, warzywnictwa, a nawet pszczelarstwa czy też prowadzącego gospodarstwo rybackie. >> strona 6

FOT. A. BOJNSKI

Dla rzemiosła

Podczas nadzwyczajnej sesji radni przez aklamację przyjęli stanowisko sejmiku w sprawie wsparcia wielkopolskiego rzemiosła. Obrady były okazją do podkreślenia zasług tej sfery gospodarki w naszym regionie, ze względu na bogatą tradycję i swoją siłę nadającą kształt i model funkcjonowania rzemiosła w całym kraju. Samorządowcy wskazali, na jakie wsparcie ze strony władz województwa mogą liczyć drobni wytwórcy i usługodawcy. Ci ostatni zaś przedstawili swoje postulaty, których realizacja ułatwiłaby ich codzienną pracę. >> strona 5

Razem z zagranicą

Podczas marcowych prac komisji i sesji sejmiku radni zapoznali się z informacją na temat współpracy województwa wielkopolskiego z zagranicą w 2016 roku oraz z planem regionalnych działań w tym obszarze na rok bieżący.

W ostatnim czasie reprezentanci Wielkopolski brali natomiast udział w obradach europejskich gremiów w Brukseli i Strasburgu. Odbyły się również spotkania z partnerami z Niemiec, Peru i Rumunii. Wielkopolanie rozpoczęli też prace w projektach w ramach programu Interreg. >> strony 4 i 11

na wstępie

Przyjdzie czas i na fajerwerki

Artur Boinński

Przeglądamy się w tym wydaniu „Monitora” temu, jak wydane zostały pieniądze, które UE przeznaczyła dla Wielkopolski w ramach budżetu na lata 2007-2013.

Można (i należy!) dyskutować, czy kasę z naszego WRPO dałoby się spożytkować jeszcze efektywniej. Z faktami jednak trudno polemizować. A te są takie, że – także dzięki dobrze zainwestowanej pomocy unijnej – Wielkopolska jest wśród najszybciej rozwijających się regionów nie tylko w kraju, ale i w UE! A sprawne wdrażanie naszego regionalnego programu bywa wskazywane w dyskusjach na unijnych forach jako dowód na to, że polityka spójności jest skuteczna i nie należy – jak chcieliby niektórzy – odkładać jej do unijnego lamusa. To nie pierwszy raz, gdy w tym miejscu mogę napisać z satysfakcją, że potrafimy działać po wielkopolsku, organicznie. Gdy jako region nadal tak dobrze będziemy się rozwijać, przyjdzie czas i na pomniki czy fajerwerki, z których na razie zrezygnowano, stawiając na wskazane w poprzednim zdaniu metody postępowania. ●

Kto zagraża dziś samorządom?

– Walczmy o samorząd! – apelował marszałek Marek Woźniak.

Wielkopolscy wójtowie, burmistrzowie i prezydenci spotkali się 3 kwietnia w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu, by zaprotestować wobec proponowanych przez rząd zmian ustrojowych.

Wielkopolski Kongres Samorządowy (organizowany przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski) pn. „Prawa i kompetencje samorządu w świetle Konstytucji RP” dyskutował o zapowiadanych przez rząd zmianach, np. tych dotyczących ordynacji wyborczej. Co najbardziej niepokoi lokalnych wójtów? „Protestujemy przeciwko podejmowaniu daleko idących zmian w systemie funkcjonowania samorządu lokalnego, bez wyraźnego udziału przedstawicieli tego środowiska w szerokiej debacie i konsultacjach społecznych” – piszą w przyjętym stanowisku, dodając: „W naszej opinii wszystkie przedstawiane i wprowadzane już zmiany prerogatyw

podmiotów samorządowych prowadzą do niebezpiecznej i realnej recentralizacji władzy oraz odebrania bezpośredniego wpływu społeczności lokalnych na najważniejsze dla nich sprawy”.

– Nigdy podczas 27 lat, kiedy jestem samorządowcem, nie byłem radykałem. Nie byłem, bo nie było takiego zagrożenia dla funkcjonowania samorządów, jak dziś. Teraz jednak trzeba zacząć działać, bo rząd nie prowadzi z nami dialogu – stwierdził, rozpoczynając obrady, marszałek Marek Woźniak, który przywitał również profesor Teresę Rabską, nazywając ją „mamą” samorządu terytorialnego w Polsce i Wielkopolsce. – Walczmy o samorząd, o niezależne sądownictwo i członkostwo w UE. Demonstrujemy swoje niezadowolone i brak akceptacji wobec działań rządu, byśmy nie mieli potem wyrzutów sumienia i nie okazali się mądrzy po szkodzie. RAK

Jak zdobyć wiedzę

Od 24 do 26 marca trwała w Poznaniu XXI edycja targów edukacyjnych, współorganizowanych przez samorząd województwa.

Tegoroczne targi, organizowane pod hasłem „Wiedza zaczyna się od pytań”, miały rozbudzić ciekawość młodzieży. Postawiliśmy na kreatywność, doświadczenia i eksperymenty oraz na naukę zdobywaną m.in. poprzez mądre pytania – podkreśla Marzena Wodzińska z zarządu województwa.

Wydarzenie miało też zwrócić uwagę osób związanych z edukacją na elementy wspierające zdobywanie i pogłębianie wiedzy. Oprócz biernego uczestnictwa w lekcjach czy zajęciach, uczeń powinien raczej starać się samodzielnie dostrzegać pewne zjawiska, uczyć się formułowania pytań, wyrażać swoje wątpliwości, angażować się w rozwiązywanie problemów, stawiać hipotezy i wreszcie – opisywać je i rozwiązywać.

Czy to się uda? Wiele zależy od nauczycieli i programów nauczania. Czy pozwolą młodzieży pracować w zespołach? Czy

Targi edukacyjne odwiedza co roku około 30 tys. osób.

potrafią zastąpić natłok wiedzy teoretycznej praktycznymi ćwiczeniami? Czy zainspirują uczniów do intelektualnego wysiłku i naukowej przygody?

Targi edukacyjne mogą w tym pomóc, wskazując na pewne trendy i możliwości.

Czym jeszcze tegoroczne wydarzenie przyciągało gości? Np. imprezami towarzyszącymi, takimi jak: „Targi książki dla dzieci, młodzieży i rodziców” (połączenie zabawy z po-

pularyzacją czytelnictwa), „Poznańskie targi książki naukowej i popularnonaukowej” oraz „EDUTECH – Targi technologii i wyposażenia dla edukacji”.

Już po raz ósmy targom towarzyszyło „Eko Forum” – wspólne stoisko (dofinansowane przez WFOŚiGW w Poznaniu) instytucji zajmujących się ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego, promocją zrównoważonego rozwoju oraz aktywną po-

zaszkolną edukacją przyrodniczą. „Eko Forum” to też kompleksowe informacje o segregacji odpadów, konkursy i zabawy o charakterze edukacyjnym, gry planszowe poświęcone ekologii, warsztaty plastyczne i rękodzieła, podczas których budowano m.in. budki legowe dla ptaków.

Targi edukacyjne, które w tym roku odwiedziło prawie 33 tys. osób, były też okazją do spotkań w międzynarodowym gronie. 24 marca Marzena Wodzińska podjęła Thomasa Dreschera, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji, Młodzieży i Sportu Brandenburgii. Rozmowy dotyczyły wspólnych inicjatyw z dziedziny edukacji, sportu, turystyki. Zapropionowano też sąsiadom zza Odry udział (jako wystawców) w przyszłorocznej edycji wydarzenia, które – przypomnijmy – jest wspólnym przedsięwzięciem ODN w Poznaniu, MTP i samorządu województwa. RAK

Szukają innowacji, nie tylko w biznesie

Urzednicy powołali zespół z naukowcami Wielkopolski Inkubator Innowacji Społecznych. Szukają pomysłów wspierających w codziennym życiu osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami.

Projekt pn. „Przepis na wielkopolską innowację społeczną – usługi opiekuńcze dla osób zależnych” realizowany jest (w imieniu samorządu województwa) przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu w partnerstwie z miastem Poznań oraz Instytutem Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk – Poznań-

O szczegółach projektu opowiadali, od lewej: Jędrzej Solarski, Marzena Wodzińska, Cezary Mazurek.

skim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym.

14 marca w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu pro-

jekt zaprezentowano dziennikarzom.

– Wielkopolska stawia na innowacje nie tylko w dzie-

dzinie gospodarki. Szukamy przepisu i rozwiązań, które usprawnią codzienne życie osobom zależnym, z niepełnosprawnościami – wyjaśniała Marzena Wodzińska z zarządu województwa.

– Nowoczesne technologie mogą dokonać przełomu w wielu dziedzinach, także w opiece nad potrzebującymi – zauważył dr Cezary Mazurek z ICHB PAN PCSS.

– Poznań chce być miastem „Smart City”, przyjaznym ludziom, dlatego nie możemy zapominać o osobach wykluczonych – dodał zastępca prezydenta Poznania Jędrzej Solarski. RAK

Nowi szefowie w urzędowej strukturze

Dwie jednostki organizacyjne w Urzędzie Marszałkowskim mają od niedawna nowych dyrektorów.

Od 21 marca dyrektorem Kancelarii Sejmiku jest Ryszard Taciak. Zastąpił on na tym stanowisku Stanisława Nowaka. Wcześniej Ryszard Taciak pracował w UMWW jako zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Mieszkaniowej.

Natomiast 1 kwietnia fotel dyrektora Biura Nadzoru Inwestycyjnego zajął Marian Duszyński. Już wcześniej pracował w tej komórce organi-

Ryszard Taciak

zacyjnej, której głównym zadaniem dotąd były kwestie związane z obsługą budowy nowej siedziby samorządu województwa.

Aktualną strukturę marszałkowskiej administracji – wraz z nazwiskami i zdjęciami

Marian Duszyński

mi dyrektorów departamentów i biur oraz ich podporządkowaniem poszczególnym członkom zarządu województwa – można znaleźć na naszej stronie internetowej, pod adresem: www.monitorwielkopolski.pl. ABO

Goście z RPA

Przedsiębiorcy i reprezentanci instytucji otoczenia biznesu z Republiki Południowej Afryki odwiedzili Wielkopolskę.

Rozmawiano głównie o możliwości rozwoju współpracy gospodarczej między naszym regionem a RPA. Była o tym mowa 30 marca m.in. w trakcie spotkania w UMWW z Leszkiem Wójcisiakiem z zarządu województwa. Ponadto goście mieli okazję zapoznać się z dokonaniem podpoznńskiego Solarisa oraz Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego. ABO

Przenocuje na Ławicy

Ryanair ogłosił zlokalizowanie bazy swojego samolotu na poznańskim lotnisku i przedstawił ofertę siedmiu nowych tras.

Od jesieni jeden z samolotów Ryanaira będzie „nocował” na poznańskim lotnisku, mając tu swoją bazę.

Ta decyzja była długo oczekiwana i poprzedzona żmudnymi negocjacjami. Ostatecznie 16 marca władze poznańskiego lotniska i irlandzkiej taniej linii lotniczej oficjalnie ogłosiły: od października Ławica stanie się kolejną w Polsce bazą dla jednego z samolotów Ryanaira.

Co oznacza fakt stacjonowania takiej maszyny, można się było przekonać po przedstawionej ofercie nowych po-

łączeń. Od sezonu zimowego irlandzki przewoźnik znacznie regularnie latać z Poznania do: Aten (Grecja), Billund (Dania), Castellon (Hiszpania), Eljatu (Izrael), Madrytu (Hiszpania), Oslo Torp (Norwegia), Tel Awiwu (Izrael) oraz zwiększy częstotliwość połączeń do Londynu Stansted.

A – jak zgodnie podkreślali prezes Ławicy Mariusz Wiątrowski i Juliusz Komorek z zarządu Ryanaira – jeżeli bi-

lety będą cieszyły się odpowiednim zainteresowaniem, nie można wykluczyć, że w kolejnych latach na „nocleg” będzie się w Poznaniu zatrzymywać także kolejny samolot irlandzkiej linii.

Zaledwie kilka dni wcześniej drugi z najpopularniejszych przewoźników lowcostowych – Wizz Air ogłosił, że rozpoczyna loty z Poznania do Kijowa, co z pewnością zain-

teresuje zwłaszcza licznych Ukraińców zatrudnionych w Wielkopolsce.

Połączenie zostanie zainaugurowane już 25 sierpnia, a loty mają odbywać się dwa razy w tygodniu. Jak podkreślono w komunikacie z poznańskiego lotniska, otwarcie nowej trasy to efekt wspólnych działań marszałka województwa Marka Woźniaka, prezydenta Poznania Jacka Jaśkowiaka oraz zarządu Ławicy. ABO

Gdzie i o czym dialog?

Przy kim mają być afiliowane i jakimi tematami powinny się zajmować wojewódzkie rady dialogu społecznego?

O tym m.in. mówili 3 kwietnia, podczas spotkania z dziennikarzami przed posiedzeniem Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, marszałek Marek Woźniak, przewodnicząca RDS na szczeblu krajowym Henryka Bochniarz oraz przewodniczący wielkopolskiej WRDS Jacek Silski.

Henryka Bochniarz podkreśliła ważną rolę, jaką odgrywa WRDS. Poinformowała o konsultacjach związanych z przygotowywaną nowelizacją przepisów o ich funkcjonowaniu. Do rozstrzygnięcia jest

m.in. kwestia, przy kim mają być afiliowane (jak kiedyś – przy wojewodzie, czy – jak obecnie – przy marszałku) oraz jakim zakresem zagadnień powinny się zajmować.

– Chcielibyśmy utrzymać ich obecne usytuowanie – podkreśliła przewodnicząca RDS.

– Z perspektywy roku funkcjonowania WRDS widać pewną świeżość w tym gremium, czemu też sprzyja zasada rotacyjnego przewodniczenia jego pracom – podkreślił Marek Woźniak. Wskazał, że rada w naszym regionie zajmowała się m.in. przyszłością sektora energetycznego w Wielkopolsce, w tym kwestiami zagospodarowania złóż węgla brunatnego. ABO

O pracach rad dialogu społecznego mówili dziennikarzom, od lewej: Jacek Silski, Henryka Bochniarz, Marek Woźniak.

Jak energia, to dobra

Korzystanie z jakich rodzajów odnawialnych źródeł energii jest najtańsze? Jak poprawić efektywność energetyczną w naszych domach? Jak sfinansować inwestycje związane z wymienionymi dziedzinami? To niektóre z pytań stawianych podczas konferencji „Dobra energia”, zorganizowanej 22 marca w sali sesyjnej UMWW. Wydarzenie odbywało się pod patronatem marszałka Marka Woźniaka, a uczestników przywitała Marzena Wodzińska z zarządu województwa. ABO

Ubywa nam studentów w Poznaniu

Coraz mniej osób studiuje w Poznaniu. Przez 10 ostatnich lat liczba żaków spadła tutaj o 50 tysięcy.

O wpływie edukacji wyższej na rozwój stolicy Wielkopolski, o malejącej liczbie studentów i badaniach zapotrzebowania na konkretne zawody na wielkopolskim rynku pracy dyskutowali 22 marca w Poznaniu członkowie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy. W jej posiedzeniu wziął udział m.in. reprezentujący samorząd województwa wicemarszałek Wojciech Jan- kowiak.

Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy wynika, że od roku akademickiego 2005/2006 do lat 2015/2016 liczba studiujących w Poznaniu zmalała o 50 tys. Za sprawą demografii podobnie było zresztą w Krakowie, gdzie liczba żaków też spadła. Z kolei w Warszawie, we Wrocławiu i w Łodzi studentów jest coraz więcej.

Badanie „Szanse rozwojowe Poznania przez pryzmat potencjału edukacji wyższej” przeprowadziło Collegium Da Vinci. Liczby wskazują, że w całej Europie w ostatnich latach jest mniej studentów, ale

w Polsce spadek był najwyższy. Co to oznacza? Za kilka lat zabraknie rąk do pracy, co odczują zwłaszcza firmy.

Innego rodzaju problem mają uczelnie: bez odpowiedniej liczby chętnych do nauki część z nich (zwłaszcza niepublicznych) upadnie. Raturkiem mogliby być studenci zagraniczni, zwłaszcza ze Wschodu, ale w Poznaniu jest ich mało. To tylko nieco ponad 2800 żaków z ogólnej liczby 132 tys. poznańskich słuchaczy.

Podczas ostatnich obrad Wojewódzkiej Rady Rynku

Pracy przeanalizowano też dane dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Na poziomie regionu wskazano 40 zawodów deficytowych z kilku branż: informatycznej, logistyczno-transportowej, budowlanej, średniego personelu medycznego. Na drugim biegunie (zawodów z największą liczbą „wykształconych” bezrobotnych) są natomiast: pedagogzy, technicy ekonomii, specjaliści technologii żywności i żywienia, politolodzy, historycy i filozofowie oraz pracownicy biur podróży. RAK

Wojewódzkie obrady

Rola i przyszłość samorządów w kraju i w UE – to wspólny mianownik niedawnych obrad gremiów zrzeszających władze polskich regionów.

„Samorząd terytorialny podstawą ustroju demokratycznego państwa” – to tytuł debaty, z udziałem m.in. prof. Jerzego Buzka, która była jednym z punktów porządku obrad XXXIV Zgromadzenia Ogólnego Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej. Odbyło się ono w dniach 23-24 marca w Warszawie, a Wielkopolskę reprezentowali marszałek Marek Woźniak, wicemarszałek Wojciech Jankowiak i przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczuk.

Marszałek i Marzena Wodzińska z zarządu województwa wzięli z kolei udział w odbywającym się 5 kwietnia w Krakowie posiedzeniu Konwentu Marszałków Województw RP. W agendzie spotkania znalazły się między innymi: rola regionów w Unii Europejskiej po 2020 roku, polityka senioralna i „srebrna gospodarka”, a także dobre planowanie przestrzenne. W dyskusji marszałków z tytułowanej „Między centralizmem a regionalizmem – o roli regionów w polityce spójności po 2020” wziął udział Michael Schneider, przewodniczący Europejskiej Partii Ludowej w Komitecie Regionów UE. ABO

Symbolizujące czynienie dobra motyle opanowały urząd

Setki namalowanych motyli zagościły niedawno w Urzędzie Marszałkowskim. To dzieło dwustu młodych wolontariuszy poznańskiego Hospicjum Palium, którzy pojawili się 21 marca w UMWW z okazji przypadającego wówczas „Dnia Motyla”. Ta akcja ma pokazywać, jak łatwe jest pomaganie i czynienie dobra będącego odpowiedzią na potrzeby innych, a także angażować młodych ludzi w szerzenie idei opieki paliatywnej i hospicyjnej. ABO

Sejmikowe pytania

Przedstawiamy tematy, które radni poruszali 27 marca, podczas XXIX sesji sejmiku, w ramach punktu „interpelacje i zapytania”.

Kazimierz Palasz (SLD-UP), nawiązując do prośby burmistrza Dąbia, pytał w swoim wystąpieniu o możliwość dofinansowania przez władze województwa planowanej renowacji ratusza w tym mieście.

Waldemar Witkowski (SLD-UP) zainteresował się realnością projektu przywrócenia ruchu pasażerskiego na linii kolejowej z Poznania do Międzychodu oraz apelował o stworzenie palarni w Urzędzie Marszałkowskim.

Marek Sowa (PiS), powołując się na wystąpienia wójta Włoszakowic i głosy mieszkańców tej gminy, pytał o możliwość stworzenia dodatkowych przystanków na przebiegającej przez ten teren linii kolejowej.

Ryszard Napierała (PSL), wskazując na pismo od samorządowców z gmin wchodzących w skład regionu III w planie gospodarki odpadami, wnioskował o wyjaśnienie ich wątpliwości związanych z projektowanymi zmianami w tym dokumencie.

Sławomir Hinc (PiS) interpelował w sprawie e-maili wysyłanych do podległych samorządowi województwa szpitali przez fundację planującą utworzenie prywatnej uczelni medycznej w Kaliszu.

Dariusz Szymczak (PiS) interpelował w sprawach związanych z samorządowymi szpitalami – pytał o przestrzeganie przepisów dotyczących unieszkodliwiania odpadów medycznych i o zatrudnianie osób na umowach cywilnoprawnych.

Zofia Szalczyk (PSL) interpelowała pisemnie w sprawie zainstalowania sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych w miejscowości Wronia. Podpisała też interpelację w kwestii poruszanej przez radnego Napieralę.

Jan Pikulik (PSL) złożył pisemne interpelacje dotyczące drogi wojewódzkiej nr 242: budowy brakującego odcinka chodnika w miejscowości Dobrzyniewo oraz utwardzenia fragmentu pobocza w miejscowości Szczerbin.

Leszek Bierła (PiS) interpelował na piśmie na temat wykopu czterech gospodarstw z terenu planowanego zbiornika w Wielowsi Klasztornej, pytając o właściwy do załatwienia sprawy organ administracji oraz o dostępność wolnych gruntów zamiennych. ABO

Dumni z bycia w Unii

Radni uczcili 60. rocznicę podpisania traktatów rzymskich.

25 marca minęło 60 lat od podpisania w Rzymie przez sześć państw dokumentów powołujących do życia Europejską Wspólnotę Gospodarczą i Euratom. To one dały początek obecnej Unii Europejskiej. Obradujący dwa dni później wielkopolski sejmik odniósł się do tej rocznicy, uchwalając okolicznościowe stanowisko.

Jego treść zaprezentował Julian Jokś, przewodniczący klubu PSL, będącego inicjatorem dokumentu. Radni przyjęli uchwałę przez aklamację.

„My, radni Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, po 60 latach od uchwalenia traktatów rzymskich dających początek integracji europejskiej i dzisiejszej Wspólnocie Europejskiej, której celem jest <<wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów>>, jesteśmy dumni, że Rzeczpospolita Polska przynależy do tej Wspólnoty” – czytamy w sejmikowym stanowisku.

Radni podkreślili, że do najważniejszych wartości, jakie łączą narody Unii Europejskiej, zaliczają poszanowanie demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności w każdym państwie członkowskim. Wysoko cenią dorobek UE w zakresie wdrażania polityk wspólnotowych, szczególnie europejskiej polityki regionalnej.

„My, radni Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zobowiązujemy się włączyć w realizację celów programu rzymskiego przyjętego

FOT. A. BOŃSKI

Zaprezentowane przez Juliana Jokśa z PSL stanowisko sejmik przyjął przez aklamację.

w <<Deklaracji przywódców 27 państw członkowskich oraz Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europej-

skiej>> w dniu 25 marca 2017 r. dla dobra przyszłości Polski i całej Wspólnoty Europejskiej” – zadeklarowano w dokumencie. ABO

Nauczą teorii i praktyki

Radni sejmiku zgodzili się na utworzenie pięciu nowych placówek – centrów wsparcia rzemiosła, kształcenia dualnego i zawodowego.

Tego typu centra kształcenia młodzieży zostaną utworzone, przy wsparciu samorządu województwa, w pięciu miastach regionu: w Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i Poznaniu.

– Młodzież ma szkolić się w systemie dualnym, tj. nabywać wiedzę teoretyczną w połączeniu ze zdobywaniem umiejętności praktycznych. Nad ich edukacją i bezpieczeństwem będą czuwać fachowcy, a w każdym

centrum powstaną pięć specjalistycznych stanowisk do nauki konkretnego zawodu – argumentowała podczas marcowych obrad sejmikowej Komisji Edukacji i Nauki Marzena Wodzińska z zarządu województwa.

– Na podstawie badań rynku pracy chcemy wspierać zawody deficytowe, w których brakuje odpowiednio wykształconych kadr – dodała dyrektor Departamentu Edukacji i Nauki w Urzędzie Marszałkowskim Dorota Kinal. – By przedsięwzięcie było efektywne, podejmiemy współpracę z ośrodkami doskonalenia nauczycieli, izbami rzemieślniczymi, urzędami pracy, przedsiębiorcami. RAK

Województwo i miasto radzą o smogu

FOT. A. BOŃSKI

Jakie są możliwości działania i jakie oczekiwania wobec planowanej „uchwały anty-smogowej”? Rozmawiano o tym z dwóch perspektyw: samorządu województwa (który przygotowuje i przyjmie odpowiednie zapisy) oraz samorządu miasta Poznania (który jako jeden z wielkopolskich gmin przesłał swoje uwagi w specjalnej ankiecie). W marcowym posiedzeniu sejmikowej Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wzięli też udział członkowie podobnej komisji w Radzie Miasta Poznania i działający w obszarze ekologii społeczny. ABO

Z zagranicą

Radni zaakceptowali główne kierunki, w jakich mają rozwijać się międzynarodowe kontakty Wielkopolski.

Podczas marcowych prac komisji i sesji sejmiku radni zapoznali się z informacją o temacie współpracy województwa wielkopolskiego z zagranicą w 2016 roku oraz z planem działań w tym obszarze na rok bieżący.

Jak mówiła radnym podczas posiedzenia jednej z komisji dyrektor Biura Współpracy Międzynarodowej UMWW Anna Markiewicz, do najbardziej aktywnych sfer tej międzyregionalnej kooperacji w minionych miesiącach należały gospodarka, rolnictwo i obszary wiejskie, a także dziedzictwo kulinarne.

Wiadomo też, że naszemu województwu przybędzie kolejny oficjalny partner spośród europejskich regionów. Sejmik przyjął bowiem uchwałę w sprawie ustalenia treści listu intencyjnego o współpracy województwa wielkopolskiego i czernihowskiej obwodowej administracji państwowej. Zgodę na podpisanie takiego dokumentu z Ukraincami wydało już polskie MSZ. ABO

Zamiast gimnazjum

Działające przy podległym samorządowi województwa ośrodku w Cerkwicy gimnazjum zamieni się w podstawówkę.

Uchwałę w tej sprawie podjął sejmik. Zmiana jest podyktowana wchodzącą w życie reformą oświaty.

Decyzją radnych obecne gimnazjum specjalne działające w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Cerkwicy Nowej od 1 września bieżącego roku stanie się szkołą podstawową specjalną. Jednocześnie przez kolejne dwa lata szkolne w ramach nowej placówki prowadzone będą klasy dotychczasowego gimnazjum. ABO

Razem z rzemieślnikami

13 marca, podczas nadzwyczajnej sesji, radni przez akklamację przyjęli stanowisko sejmiku w sprawie wsparcia wielkopolskiego rzemiosła.

FOT. A. BOIŃSKI

Na specjalną sesję sejmiku przybyło wielu przedstawicieli wielkopolskiego rzemiosła.

Wielkopolska ze względu na bogatą tradycję nadaje kształt i model funkcjonowania rzemiosła w skali całego kraju. Pokazujemy, jak harmonijnie może przebiegać współpraca między samorządami terytorialnymi i samorządem gospodarczym – podkreślał Jerzy Bartnik, prezes Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej w Poznaniu. – Musimy pamiętać, że codziennie do pracy w zakładach rzemieślniczych wychodzi z domu około 60-65 tys. dorosłych Wielkopolan, wypracowaliśmy niezły model współpracy rzemiosła ze szkołami, a nasz system przygotowania zawodowego (nauka teorii w szkole, praktyki w zakładzie) jest doceniana zarówno w Polsce, jak i w Europie.

– Doceniamy rolę rzemieślników, a wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom, przygotowaliśmy sesję nadzwyczajną pn. „Dziś i jutro wielkopolskiego rzemiosła”, podczas

której chcemy zaprezentować dotychczasowe osiągnięcia i sukcesy tej branży gospodarki – zauważyła przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczuk.

A radni przez akklamację przyjęli stanowisko wspierające rozwój rzemiosła.

„Sejmik Województwa Wielkopolskiego wyraża uznanie dla działalności rzemieślników z terenu województwa, zrzeszonych w cechach i izbach rzemieślniczych. W szczególności wysoko ocenia działalność gospodarczą prowadzoną przez zakłady rzemieślnicze, które zaspakajają wiele ważnych potrzeb mieszkańców Wielkopolski. Do wyjątkowych osiągnięć wielkopolskich rzemieślników należy zaliczyć bardzo dobre efekty działalności edukacyjnej w zakresie praktycznego przygotowania zawodowego w wielu rodzajach rzemiosła oraz działalność społeczną ukierunkowaną na spełnianie potrzeb środowisk lokalnych” – czytamy w przy-

jętym przez radnych dokumencie.

Jednocześnie zauważono, że „samorząd województwa, doceniając potencjał i potrzeby małych firm, w tym zakładów rzemieślniczych, zapewni różne formy wsparcia tego sektora gospodarki. Do najważniejszych z nich należy wsparcie finansowe małych przedsiębiorstw zarówno w formie dotacji bezzwrotnych, jak i poprzez wykorzystanie instrumentów finansowych w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego”.

I to właśnie funduszom unijnym i możliwościom zdobycia dotacji z tego źródła poświęcono podczas sesji najwięcej uwagi. Dyrektorzy departamentów odpowiedzialnych w UMWW za wdrażanie eurofunduszy zaprezentowali szczegółowe dane o konkursach, kwotach wsparcia, wymaganiach, itp.

Rzemieślnicy w kulturalnych rozmowach przynaj-

że mają kłopoty ze zdobyciem dotacji UE. – Co wspólnego z innowacyjnością (za którą uzyskuje się dodatkowe punkty w konkursach – dop. red.) ma fryzjer, murarz czy mechanik samochodowy? – pytał przed miesiącem w rozmowie z „Monitorem” Jerzy Bartnik.

– Z jednej strony Wielkopolska stawia na rozwój w sferze inteligentnych specjalizacjach regionu, a z drugiej strony najbardziej skutecznie w pozyskiwaniu funduszy unijnych z poprzedniej perspektywy finansowej UE byli przecież właściciele gabinetów kosmetycznych, solariów i dentyści – odpowiadała na to pytanie wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Radni poparli postulaty wielkopolskich rzemieślników, skierowane do ministrów edukacji narodowej i rodziny, by ułatwić m.in. szkolenie młodocianych pracowników czy wprowadzić do systemu kształcenia tytuł „pomocnika czeładnika”. RAK

Zarząd odpowiada

Prestawiamy wyciąg z odpowiedzi udzielonych na wcześniejsze interpelacje i zapytania radnych.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak

– odpowiadając na interpelację Mirosławy Kaźmierczak w sprawie drogi wojewódzkiej nr 432 na odcinku od Zaniemyśla do Środy Wielkopolskiej, poinformował, iż jej rozbudowa jest ujęta w „Planie transportowym dla województwa wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku”, przyjętym uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego z 4 sierpnia 2016 r. Do czasu realizacji ww. zadania w miejscach tego wymagających będą przeprowadzane remonty cząstkowe.

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski

– w odpowiedzi na interpelację Zofii Itman w sprawie przerzutu wód z odkrytki węgla brunatnego do Jeziora Wilczyńskiego poinformował, że kwota w wysokości 3.129.715 zł, wynikająca z różnicy wartości kosztorysowej zadania i wnioskowanej w WFOŚiGW dotacji, finansowana jest przez PAK KWB Konin S.A., przy czym ww. kwota została już częściowo pokryta przez PAK KWB Konin, a jej pozostałą część stanowią środki przewidziane na monitoring oraz eksploatację inwestycji. Ten sposób finansowania inwestycji został określony w protokole z 12 sierpnia 2016 r. Pismem z 4 października 2016 r. PAK KWB Konin zobowiązała się na pokrycie pozostałej kwoty 1.313.000 zł, niezbędnej do realizacji inwestycji.

Członek zarządu województwa Marzena Wodzińska

– odnosząc się do interpelacji Sławomira Hincina w sprawie projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020”, wskazała, że zgodnie z harmonogramem projektu działania związane z przygotowaniem opisów przedmiotów zamówień rozpoczęły się w 2016 r., natomiast ogłoszenia przetargów rozpocznie się w kwietniu 2017 r. Opóźnienia były spowodowane negocjacjami dotyczącymi zapisów aneksu do umowy o partnerstwie, umożliwiającego partnerowi wiodącemu złożenie pierwszego wniosku o płatność. Aneks został zawarty 13 marca, dzięki czemu w najbliższym czasie nastąpi rozpoczęcie procedur udzielania zamówień publicznych.

– udzieliła odpowiedzi Czesławowi Cieślakowi w sprawie problemów hydrologicznych wywołanych przez odkrytki węgla brunatnego we wschodniej Wielkopolsce. Przekazała m.in., że podstawowe uwarunkowania środowiska przyrodniczego, a także zasady racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska dla rozwoju Wielkopolski zawarte zostały w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, uchwalonym w 2010 r. przez sejmik. Wszystkie zapisy planu mają realizować założony cel – zrównoważony rozwój przestrzenny regionu, który jest podstawą wzrostu poziomu życia mieszkańców. Podkreśliła, że szereg zapisów planu ma charakter postulatowy, co wynika z umocowania prawnego tego dokumentu.

– poinformowała Zofię Itman, iż ze względu na wejście w życie nowej ustawy o ochronie przyrody wojewoda wielkopolski wydał w 2006 r. rozporządzenie w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego, na mocy którego dostosowano zakazy obowiązujące na terenie parku do katalogu zawartego w art. 17 tej ustawy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu wyrokiem z 2012 r. stwierdził nieważność ww. rozporządzenia. Wobec powyższego zaistniała konieczność ponownego dostosowania aktu prawnego do obecnie obowiązującej ustawy o ochronie przyrody. Projekt uchwały został przekazany właściwemu urzędowi gmin do konsultacji. Do UMWW ani do Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego nie wpłynęły jakiegokolwiek wnioski o zmianę granic parku w gminie Orchowo. Projekt przedmiotowej uchwały został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu.

– odpowiadając na interpelację Mirosławy Rutkowskiej-Krupki, dotyczącą postępowania w sprawie opieszałości wydawania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu opinii środowiskowych, odpisała, że organem właściwym do wydania decyzji i opinii jest RDOŚ. Marszałek województwa nie dysponuje instrumentami prawnymi mogącymi skłonić RDOŚ do przyspieszenia procedowania wniosku o wydanie decyzji środowiskowej oraz opinii do ww. decyzji, jak również do przyspieszenia wydawania opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Takie instrumenty przysługują natomiast stronom postępowania, w szczególności inwestorowi. Przed wydaniem każdej decyzji RDOŚ przeprowadza postępowanie wyjaśniające i zapewnia szeroki udział społeczeństwa w sprawie, co wynika z obowiązujących przepisów.

– te same informacje w kwestii procedowania decyzji środowiskowych przekazała Kazimierzowi Pałaszowi. Dodatkowo wskazała, że w toku przygotowywania odpowiedzi na jego interpelację RDOŚ w Poznaniu wydał decyzję odmawiającą określenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia pn. „Wydobycie węgla brunatnego i kopalni towarzyszących z Odkrytki Ościłowo”. ABO

Lepiej dojadą do pól

Sejmik zatwierdził podział pieniędzy dla wielkopolskich samorządów na ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych.

Co roku największa część z tej puli trafia do gmin na zadania związane z budową i przebudową dróg dojazdowych do gruntów rolnych. Nie inaczej jest i tym razem. Ponad 18,5 mln zł podzielono między 180 gmin z 31 wielkopolskich powiatów.

Z kolei po kilkadziesiąt tysięcy złotych pomoże dwóm gminom w działaniach związanych z tak zwaną małą re-

tencją. Te pieniądze pójdą na budowę zbiornika w Rzgowie oraz renowację takiego akwenu w Dobrzycy.

Natomiast starostwa powiatowe w Pleszewie, Poznaniu i Turku oraz miasto Konin to beneficjenci wsparcia udzielonego na zakup sprzętu pomiarowego i oprogramowania służącego ewidencji gruntów.

Radni zaakceptowali te wydatki, przyjmując podczas marcowej sesji uchwałę o udzieleniu przez województwo pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego. ABO

Rotmistrz w kulturalnych

Uczestnicy marcowej sesji sejmiku mieli okazję w kulturalnych zapoznać się z wystawą „Rotmistrz Pilecki – zwykły bohater”. Mobilną ekspozycję, która wcześniej przez kilka miesięcy odwiedziła szkoły ponadgimnazjalne z południowej Wielkopolski, przygotowały marszałkowskie placówki: Muzeum Ziemiaństwa Zespół Pałacowo-Parkowy w Dobrzycy we współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu. ABO

Nagrodzą innowacje

Ruszyła kolejna edycja konkursu „i-Wielkopolska – Innowacyjni dla Wielkopolski”.

Do udziału w nim organizatorzy zapraszają mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z naszego województwa. Nagrodzeni i wypromowani mają być ci, którzy wdrożyli do oferty firmy innowacyjne rozwiązania w zakresie oferowanych produktów lub usług.

Organizowany przez samorząd województwa konkurs ma już wieloletnią tradycję, ale od ubiegłego roku funkcjonuje w nowej formule. Obecnie nagradzane są przedsiębiorstwa w sześciu kategoriach, zbieżnych z tzw. inteligentnymi specjalizacjami Wielkopolski. Przypomnijmy, że są to: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów, wnętrza przyszłości, przemysł jutra, wyspecjalizowane procesy logistyczne, rozwój oparty na ICT, nowoczesne technologie medyczne.

Na zwycięzców czekają nagrody finansowe o łącznej wartości 120 tys. zł oraz pakiety promocyjne warte 90 tys. zł.

Nabór zgłoszeń trwa do 11 września, a szczegóły konkursu i kontakt do organizatorów można znaleźć na stronie www.iw.org.pl. ABO

Na zwycięzców czekają nie tylko pamiątkowe statuetki, ale też atrakcyjne nagrody finansowe i pakiety promocyjne.

Zasłużyli, by ich docenić

Poznaliśmy laureatów XVI edycji konkursu Wielkopolski Rolnik Roku.

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski i prof. Grzegorz Skrzypczak wręczyli statuetki Siewcy i symboliczne czekii dziesięciorgu laureatom konkursu.

Tradycją staje się już, że w jedną z niedziel w prognozie wiosny Sala Ziemi MTP wypełnia się po brzegi mieszkańcami terenów wiejskich z regionu i innymi znamienitymi gośćmi (w tym roku obecni byli m.in. parlamentarzyści, naukowcy, samorządowcy, w tym radni województwa na czele z przewodniczącą sejmiku Zofią Szalczyk). Wszystko to, by uhonorować laureatów kolejnej edycji organizowanego przez samorząd województwa konkursu Wielkopolski Rolnik Roku. 19 marca w tym miejscu odbyła się gala finałowa, wieńcząca XVI już odsłoniętego przedsięwzięcia.

– Dziękuję wam, wielkopolscy rolnicy, za waszą ciężką i ofiarną pracę. Ci, którzy pochodzą z naszych wsi i pracują na nich, wiedzą doskonale, jak trudne jest to zajęcie. Zasługuje ono nie tylko na dobre słowo, ale również na to, aby je docenić, co samorząd województwa czyni od 16 lat – mówił podczas uroczystości wicemarszałek Krzysztof Grabowski. To docenienie odbywa się także poprzez liczne inicjatywy i wsparcie finansowe kierowane przez władze regionu na obszary wiejskie.

Przewodniczący konkursowej kapituły prof. Grzegorz Skrzypczak z Uniwersytetu

Przyrodniczego w Poznaniu przypomniał, że przez 16 lat już ponad 1100 wielkopolskich producentów rolnych stanęło w konkursowe szranki, a 156 z nich zostało uhonorowanych najwyższym wyróżnieniem – statuetką Siewcy.

Na scenie pojawiło się 20 nominowanych do nagrody (większość panów z żonami, a pań z mężami, z którymi wspólnie prowadzą swoje gospodarstwa). Ostatecznie statuetki i nagrody finansowe w wysokości 10 tys. zł otrzymało dziesięciorgo z nich.

Tytuł „rolnika roku” zdobyli: Jacek Dobrowolski (Krzywa Góra, powiat wrzesiński), Je-

rzy Jaskuła (Kalisz), Rafał Szymon Jurgowiak (Lutom, międzychodzki), Kamila Lińska (Biezdrowo, szamotulski), Tomasz Pietryka (Józefowo, nowotomyski), Henryk Piotrowski (Wojnowice, nowotomyski), Leszek Płocińczak (Złotniki Małe Kolonia, kaliski), Igor Szamiłow (Rakowo, gnieźnieński), Anna Szczepankiewicz (Myślubórz, koniński), Andrzej Wiśniewski (Goraj, czarnkowsko-trzcianecki).

Większość z nagrodzonych zajmuje się różnego rodzaju produkcją zwierzęcą i roślinną, ale wśród laureatów znajdziemy też przedstawicieli sadow-

nictwa, warzywnictwa, a nawet pszczelarstwa czy też prowadzącego gospodarstwo rybackie.

Ciekawostką jest, że po raz pierwszy statuetka Siewcy trafiła do przedstawiciela dużego miasta – Jerzy Jaskuła swoje 43-hektarowe gospodarstwo rolno-ogrodnicze (produkujące głównie pomidory) prowadzi w granicach administracyjnych Kalisza. Z kolei inny z nagrodzonych – Igor Szamiłow pochodzi z Rosji, a polskie obywatelstwo ma od kilku lat.

Finałową galę w Sali Ziemi wieńczył występ zespołu Skaldowie. ABO

Kto pokieruje naszymi szpitalami

Rozstrzygnięto cztery tegoroczne konkursy na stanowiska dyrektorów w podległych samorządowi województwa placówkach służby zdrowia.

Samorząd województwa wielkopolskiego sprawuje nadzór nad 22 placówkami służby zdrowia. W 2017 roku ogłoszono konkursy na stanowiska dyrektorów w czterech takich jednostkach: Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Koninie, Centrum Rehabilitacji im. profesora Mieczysława Wąlczyka w Osiecznej, Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Aleksandra Piotrowskiego „Dziekanka” w Gnieźnie oraz w szpitalu Rehabilitacyjno-Kardiologicznym w Kowanówku.

Dyrektorem WSK w Koninie został Leszek Sobieski,

pełniący tę funkcję od kilku miesięcy, a wcześniej szefujący Departamentowi Zdrowia w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu. Centrum rehabilitacji w Osiecznej poprowadzi dotychczasowy dyrektor Anna Niedźwiedzka.

Fotel dyrektora „Dziekanki” w Gnieźnie objął w wyniku konkursu Łukasz Dolata, który przez kilka miesięcy pełnił tam funkcję zastępcy dyrektora, a wcześniej kierował między innymi szpitalem wojewódzkim w Koninie. Z kolei placówką kardiologiczną w Kowanówku zarządza obecnie Marek Czapllicki, pracujący wcześniej jako zastępca dyrektora w dwóch marszałkowskich departamentach: najpierw rozwoju obszarów wiejskich, a następnie zdrowia. RAK

Stęszew z nową halą

Dzięki m.in. pieniądзом przekazanym za pośrednictwem samorządu województwa mieszkańcy gminy Stęszew mogą korzystać z nowego obiektu sportowego.

Nowa hala widowiskowo-sportowa w podpoznańskiej miejscowości została uroczysto otwarta 24 marca. W wydarzeniu uczestniczył m.in. wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Obecność przedstawiciela samorządu województwa nie była przypadkowa. Inwestycja została bowiem zrealizowana w ramach Programu Rozwoju Bazy Obiektów Sportowych Województwa Wielkopolskiego. Decyzję o przyznaniu dofinansowania budowy obiektu Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął w kwietniu 2016 roku. Z około 9 milionów złotych, które pochłonęła budowa, 1,8 miliona pochodziło

Aby hala dobrze służyła mieszkańcom, wicemarszałek Wojciech Jankowiak wręczył burmistrzowi Stęszewa Włodzimierzowi Pinczakowi okolicznościowy zestaw piłek.

właśnie z limitu wojewódzkiego środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

Warto przypomnieć, że przez lata realizacji wspomnianego programu w Wielkopolsce dofinansowano budowę 259 obiektów sportowych, w tym: 34 krytych pływalni oraz 177 pełnowymiarowych hal sportowych. Łącznie na budowę wszystkich

obiektów z regionalnej puli przeznaczono kwotę ponad 240 milionów złotych. Jak już informowaliśmy, od 2017 roku Ministerstwo Sportu i Turystyki postanowiło zrezygnować z pomocy samorządów województw przy realizacji programów inwestycyjnych i wskazywaniu obiektów wymagających dofinansowania. ABO

Dwie olimpiady

W ostatnim czasie dwukrotnie wielkopolscy uczniowie szkół ponadgimnazjalnych przyjeżdżali do sali sesyjnej samorządu województwa, by rywalizować w zakresie wiedzy o najnowszej historii Polski i o prawach konsumentów.

15 marca odbyły się tu wojewódzkie eliminacje ogólnopolskiego konkursu „Olimpiada Solidarności. Dwie dekady historii”. Z historią, szczególnie dotyczącą Polski lat 1970-1990, zmagali się 80 uczniów z 45 wielkopolskich szkół, a do finału zakwalifikowało się 16 drużyn.

Z kolei 5 kwietnia 48 młodych Wielkopolan zmierzyło się z pytaniami dotyczącymi np. zasad składania reklamacji czy praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. To najlepsi z ponad 500 uczniów, którzy wzięli udział w XIII Wielkopolskiej Olimpiadzie Wiedzy Konsumentów. ABO

Zdaniem gospodarza

Bernard Turski,
starosta
kościński

– Jeśli ktoś chce poznać bliżej Wielkopolan, naszą historię, gościnność i gospodarność, powinien odwiedzić powiat kościński. Wszak to prawdziwe serce regionu. Ziemia kościńska urzeka naturalnym pięknem Parku Krajobrazowego im. Dezyderygo Chłapowskiego, Wielkiego Łęgu Obrzańskiego i Zachodniego Pojezierza Krzywińskiego.

Można tu podziwiać unikatowe aleje starych dębów, natrafić na wykopaliska archeologiczne osady obronnej z epoki brązu, a także wpaść na chwilę do „Soplicowa”, skansenu w Cichowie, w którym znajduje się scenografia do filmu Andrzeja Wajdy „Pan Tadeusz”. Wędrowców w gościnne progi wciąż zapraszają liczne pałace i dworki. Bywali w nich m.in.: Tadeusz Kościuszko, Helena Modrzejewska i ksiądz Józef Ponia-towski.

Powiat kościński to jednak nie tylko zabytki, historia i turystyka, ale także rozwijający się gospodarczo teren. Sprzyja temu modernizowana przez władze powiatu sieć dróg lokalnych oraz znajdująca się tutaj strefa ekonomiczna „INVEST-PARK”. Nasz powiat to dobre miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej, co potwierdzają sukcesy odnoszone przez liderów lokalnej przedsiębiorczości i osiągnięcia setek innych, mniejszych firm.

Pałace, kościoły i klasztor

Każda z pięciu gmin powiatu kościńskiego ma atuty, które potrafią przykuć uwagę gości.

Powiat kościński zajmuje obszar ponad 722 km kw. Jego stolicę, Kościan, i położone wokół niej gminy (Czempiń, Kościan, Krzywiń i Śmigiel), zamieszkuje ponad 79 tysięcy Wielkopolan. Dlaczego warto wybrać się w te strony?

W Kościanie warto zobaczyć wyjątkową wieżę ciśnię, jeden z najciekawszych w Polsce takich obiektów. Mieści się tam obserwatorium astronomiczne, a w zabytkowych wnętrzach można skorzystać ze ścian wspinaczkowych.

W pobliskim Racocie znajduje się uroczy osiemnastowieczny pałac, siedziba stadniny koni, gdzie oprócz rekreacyjnego jeździectwa i hipoterapii dostępne są też noclegi. W przypałacowej powozowni stoi powóz, którym Ignacy Paderewski przyjechał pod hotel Bazar w Poznaniu w przededniu wybuchu Powstania Wielkopolskiego.

Miłośnicy zabytkowej architektury powinni odwiedzić pałac w Turwi, którego właścicielem był żołnierz cesarza Napoleona, generał Dezydery Chłapowski. W Turwi warto też poszukać gorzelni, którą można zwiedzić i poznać tajniki jej pracy. Piękny jest również pałac w Kopaszewie, gdzie w latach 1831-1832 bywał Adam Mickiewicz. Kilka lat później częstym gościem była tu wybitna polska aktorka He-

W Lubiniu, w gminie Krzywiń, na malowniczym wzgórzu od blisko tysiąca lat stoi opactwo benedyktynów.

lena Modrzejewska, a w komnatach pałacu znajduje się poświęcona jej ekspozycja.

Gdzie jeszcze warto zajrzeć? Nieopodal Racotu, w Gryźnieniu można zobaczyć ruiny kościoła pw. św. Marcina, wzniesionego w XIII wieku. W Lubiniu natomiast, w gminie Krzywiń, na malowniczym wzgórzu od blisko tysiąca lat stoi opactwo benedyktynów.

Na sąsiednim wzgórzu znajduje się perła romańskiej architektury, kościół pw. św. Leonarda, który pamięta początki XIII wieku. W 2009 r. klasztor otrzymał tytuł „Pomnika historii”.

Jakie jeszcze atrakcje czekają na gości? W Cichowie, oprócz jeziora i plaż, jest skan-

sen filmowy „Soplicowo”. A jeśli ktoś nie widział jeszcze na żywo symbolu polskiej państwowości, orła bielika lub innych drapieżnych ptaków, powinien odwiedzić Czemiń, w którym znajduje się stacja badawcza PZŁ (szczególnie w tekście obok).

W położonym na południe od Kościana Śmiglu, oprócz jego symboli – wiatraków, jest też niewielka, inna niż wszystkie, stacyjka. To główny dworzec Śmigielskiej Kolei Dojazdowej. Stację kolei wąskotorowej zbudowano w latach 1898-1900. Pierwszy skład towarowy wyruszył na trasę 17 września 1900 r. Kilka miesięcy później kolejka przewoziła też pasażerów. Kursowała ze Śmigła

do Starego Bojanowa i Krzywinia oraz Wielichowa. Dziś ciuchcia wyrusza w drogę okazjonalnie, z turystami, a jej trasa ma 5 km i prowadzi ze Śmigła do Starego Bojanowa.

Okazją do odwiedzin tego terenu może być również organizowany co roku przez samorządy i Ludowy Klub Sportowy „Sana Kościan” międzynarodowy półmaraton. Biegi odbywają się od 2005 r., a listopadowy termin jest dla zawodników zwieńczeniem sezonu.

Powiat kościński rozwija się gospodarczo. Sprzyja temu modernizowana przez samorządy sieć dróg lokalnych oraz strefa ekonomiczna „INVEST-PARK”. Działa tu wiele firm z różnych branż gospodarki. RAK

Powiat kościński

Lekcja z historii:

Pierwsze wzmianki o powiecie kościńskim pochodzą z 1397 r. Utworzony w drugiej połowie XIV wieku obejmował, z wyjątkiem ziemi wschowskiej, całą południowo-zachodnią część Wielkopolski. W XVI wieku był, po Poznaniu, największym powiatem regionu, a jego stolica – Kościan, znanym w kraju bogatym ośrodkiem handlu i rzemiosła.

Powiat kościński

w liczbach:

- powierzchnia – 722 km²
- liczba ludności – 79.046
- gęstość zaludnienia – 109,5 os./km²
- mieszkańcy miast – 46,5 proc
- mieszkańcy wsi – 53,5 proc.

Ciekawostki:

- W skansenie filmowym „Soplicowo” w Cichowie można zobaczyć oryginalną scenografię do filmu Andrzeja Wajdy „Pan Tadeusz”. Tworzą ją: lamus, wozownia, stajnie, spichlerz, stodoła, kurnik, żuraw, studnia oraz płoty. Autorem projektu jest znany scenograf Allan Star-ski (laureat Oscara).
- Czemińska stacja badawcza Polskiego Związku Łowieckiego jest jedyną w Polsce i jedną z trzech istniejących w Europie placówek zajmujących się badaniami naukowymi związanymi z hodowlą kuropatwy, sarny, zająca oraz z funkcjonowaniem zwierzyny łownej we współczesnym krajobrazie rolniczym. Przy stacji działa ośrodek rehabilitacji ptaków drapieżnych oraz ośrodek wolierowej hodowli sokoła wędrownego umożliwiający jego reintrodukcję.

Sąsiednie powiaty:

- grodzki
- poznański
- śremski
- gostyński
- leszczyński
- wolsztyński

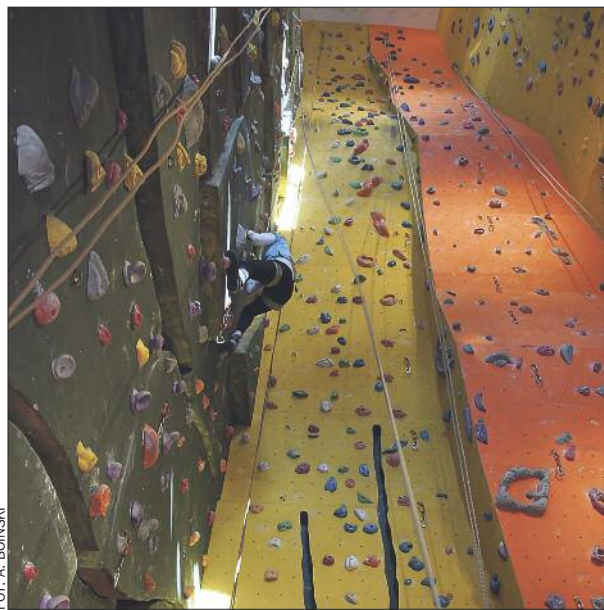

Po linie na szczyt wieży

Dzięki wsparciu samorządu województwa z WRPO 2007-2013 udało się odrestaurować zabytkową wieżę ciśnię w Kościanie.

Murowaną z czerwonej i żółtej cegły ceramicznej wieżę zbudowano w 1908 r. na rzucie kwadratu, na kamiennej podmurówce. Część dolna sięga 21 m wysokości, a część górna to kolejne 7 metrów. Całkowita wysokość wieży wynosi 33 m.

Przed kilku laty samorządowcy postanowili odnowić budynek, ale zastanawiano się nad tym, jak pogodzić zabytek z nowoczesnymi rozwiązaniami. Ostatecznie postawiono na trzy funkcje: sportowo-rekreacyjną, związaną ze ścianami wspinaczkowymi (o różnym poziomie trudności: dla amatorów i bardziej zaawansowanych), ekspozycyjną – dla prezentowanych wystaw (fotograficznych, malarskich, itp.) oraz edukacyjną, związaną z ob-

FOT. A. BOIŃSKI

Ścianki wspinaczkowe mają różny poziom trudności: dla amatorów i osób bardziej zaawansowanych.

serwatorium astronomicznym.

Cały projekt obejmował remont wieży ciśnię i rewitali-

zację parku miejskiego. Te zadania kosztowały 4,9 mln zł, z czego 3 mln stanowiła dotacja z WRPO. RAK

Na nerwy i uzależnienia

W Kościanie funkcjonuje podległy samorządowi regionu Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego.

Samorządowa placówka w Kościanie, świadcząca pomoc osobom ze schorzeniami psychiatrycznymi i neurologicznymi, cieszy się wśród pacjentów i ich rodzin niezłą renomą. Szpital prowadzi też oddział rehabilitacji neurologicznej i oddział leczenia uzależnień.

W 1993 r. lecznica obchodziła jubileusz 100-lecia istnienia. Minał wiek, odkąd istniejący wcześniej Prowincjonalny Dom Poprawczy zamieniono na Prowincjonalny Zakład dla Obłąkanych i Idiotów, który był drugą tego rodzaju placówką na terenie ówczesnego Wielkiego Księstwa Poznańskiego.

W początkowym okresie istnienia zakładu umieszczano w nim przewlekle chorych, wymagających opieki i nadzoru. Sytuacja zmieniła się po kilku latach, po rozbudowie, gdy zaczęto przyjmować pacjentów w ostrym okresie choroby,

a także małoletnich dotkniętych niedorozwojem umysłowym i chorych na padaczkę.

Po kilku latach nastąpiła dalsza rozbudowa, co pozwoliło zapewnić opiekę młodocianym z niedorozwojem umysłowym z terenu całej prowincji poznańskiej. Dla tej grupy chorych przeznaczono łącznie 228 łóżek. Zatrudniano wówczas 146 osób, z których prawie wszystkie mieszkały na terenie zakładu. Istniało też szpitalne gospodarstwo rolne na terenie Czarkowa (82 ha), gdzie zatrudniono 20 chorych pod opieką dwóch pielęgniarzy.

Od 1901 r. zakład mógł już pomieścić 700 chorych psychicznie oraz 200 umysłowo niedorozwiniętych. W istniejącej na terenie zakładu szkole młodzi ludzie uczyli się 16-26 godzin miesięcznie. Zajęcia obejmowały: czytanie, pisanie, rachunki, historię, geografę, religię, śpiew, gimnastykę, gry ruchowe oraz roboty ręczne.

Roczne utrzymanie jednego chorego kosztowało przed wojną 380,39 marek. RAK

Świetnie wykorzystaliśmy szansę,

22,5 tys. miejsc pracy, szybszy wzrost gospodarczy, najniższe bezrobocie w kraju, niemal 2,5 tysiąca Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

W ramach WRPO przebudowano ponad 950 km dróg (na zdjęciu obwodnica Wągrowca).

Zakup 22 nowych pociągów „elf” (na zdjęciu z prawej) zmienił standardy podróży koleją.

Piotr Ratajczak

Nie budujecie stadionów i aquaparków. Postawić je łatwo, ale trudniej utrzymać – ostrzegęła przed dekadą samorządowców Elżbieta Bieńkowska, wtedy minister rozwoju regionalnego, obecnie unijna komisarz ds. rynku.

Pokusa była spora, bo kilka dużych inwestycji w infrastrukturę można szybciej rozliczyć (i pokazać w mediach) niż setki mniejszych projektów. Część samorządów nie posłuchała tych przestróg, rzeczywiście postawiła na drogie obiekty, a inne – jak Wielkopolska – wybrały drugie rozwiązanie.

– Nie budowaliśmy pomników, tylko inwestowaliśmy w fundamenty rozwoju. Oczywiście, cieszę się z budowy nowych dróg, torów czy przedsięwzięć infrastrukturalnych, ale najważniejsze są dla mnie liczne mniejsze projekty, które pozwoliły nam osiągnąć konkretne wskaźniki ekonomiczne. One obiektywnie pokazują duże znaczenie, jakie dla rozwoju naszego regionu miał unijny budżet na lata 2007-2013 – stwierdził marszałek Marek Woźniak, który 28 marca spotkał się z dziennikarzami w Urzędzie Marszałkowskim, by podsumować unijną „siedmiolatkę”.

Okazją do rozmowy było ostatnie posiedzenie komitetu monitorującego, podsumowujące realizację Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (WRPO).

Wzmocnić potencjał

Przy podsumowaniu wdrażania WRPO trudno uciec od liczb i wskaźników. Za ich po-

mocą można szybko zilustrować wpływ funduszy unijnych na rozwój konkretnych sektorów wielkopolskiej gospodarki. Ile kupiono autobusów? Ile nowych pociągów wyjechało na tory? Jak wiele firm otrzymało wsparcie z Brukseli? Kto jeszcze (szkoły, szpitale, instytucje kultury) skorzystał z eurofunduszy? Część odpowiedzi na te pytania można znaleźć na infografice, którą publikujemy u dołu strony 12. Z kolei mapka na stronie 13 ilustruje wartość dofinansowania z UE na jednego mieszkańca, które trafiło z WRPO 2017-2013 do konkretnych gmin.

Te dziesiątki liczb, danych, statystyk i porównań nie od-

dadzą jednak prawdziwego celu, który ponad dekadę temu sformułowali samorządowcy. Brzmi on mało atrakcyjnie: wzmocnienie potencjału rozwojowego Wielkopolski na rzecz wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia, ale pokazuje kierunek, który wyznaczyły władze regionu. Jak zatem wzmocnić ów potencjał rozwojowy? Punktem wyjścia były trzy cele szczegółowe WRPO 2007-2013: poprawa warunków inwestowania, wzrost aktywności zawodowej mieszkańców, wzrost udziału wiedzy i innowacji w gospodarce regionu.

Spróbujmy przyjrzeć się ich realizacji.

Inwestycje, praca, wiedza i innowacje

Jak poprawić warunki inwestowania w regionie? Po pierwsze, zapewniając mieszkańcom szybszy dojazd do pracy i szkoły. Stąd remonty i budowa nowych obwodnic i dróg, inwestycje w transport autobusowy (209 nowoczesnych, ekologicznych pojazdów) oraz kolejowy (zakup 22 pociągów „elf” i modernizacja torowisk) czy – istotny dla wielkopolskich firm rozwijających biznes za granicą – rozwój lotniska Ławica.

Po drugie, inwestorzy wybierają dla swoich przedsięwzięć dobrze skomunikowane i najchętniej już uzbrojone te-

reny. Takich stref powstało w Wielkopolsce kilka, na ponad 619 ha, a bodaj najbardziej spektakularnym przykładem z ostatnich lat jest „ściągnięcie” pod Wrześnię nowoczesnej fabryki VW Craftera, która ma zatrudnić na trzech zmianach około 3 tys. osób, a poprzez kooperantów i dostawców generować nawet 2-3 razy więcej nowych miejsc pracy.

Tego typu zakłady, zatrudniające kilkadziesiąt i więcej osób, podobnie zresztą jak małe, rodzinne firmy – dynamicznie się u nas rozwijają, o czym świadczy rosnący wskaźnik PKB. Z danych Departamentu Polityki Regionalnej UMWW, analizującego przemiany gospodarcze w regio-

nie, wynika, że wpływ na zmianę PKB miały również eurofundusze: WRPO 2007-2013 w przeliczeniu na mieszkańca przyniósł nam dodatkowo wzrost o około 1 pp. w stosunku do unijnej średniej.

Biznes się rozwija, co wpływa na wzrost zatrudnienia i aktywności zawodowej mieszkańców, a więc realizację drugiego z założonych celów unijnego programu. Bezrobocie w Wielkopolsce spadło do rekordowych 5 proc., pensje pracowników zaczynają rosnąć, a firmy poszukują chętnych do pracy (zapewniając m.in. darmowy dojazd, wyżywienie, opiekę lekarską) w odległości nawet kilkudziesięciu kilometrów od siedziby zakładu lub – coraz częściej – decydują się na zatrudnienie obcokrajowców.

A jak zmierzyć realizację trzeciego celu: wzrost udziału wiedzy i innowacji w gospodarce regionu? Tutaj na efekty (patenty, wynalazki, licencje) trzeba czekać najdłużej. Dotąd wsparcie otrzymało 20 instytucji otoczenia biznesu i 15 podmiotów prowadzących działalność badawczo-rozwojową. Pieniądze unijne zainwestowano w rozwój 9 uczelni oraz 26 szkół i placówek kształcenia ustawicznego. Rozwija się u nas szkolnictwo w systemie dualnym, młodzież w szkołach dysponuje nowoczesnym sprzętem komputerowym, a internetowa sieć szerokopasmowa dała nam „cyfrowe okno” na świat.

Na co jeszcze warto zwrócić uwagę, analizując dane z poprzednich lat?

Lider w pożyczkach

Kiedy przed 10 laty Wielkopolska decydowała się na wdrożenie w ramach WRPO zwrotnych instrumentów finansowych JEREMIE i JES-

Wybrane efekty realizacji WRPO 2007-2013

Priorytet I Konkurencyjność przedsiębiorstw

- 1479 przedsiębiorstw otrzymało dotację unijną
- 619 ha powierzchni terenów inwestycyjnych zostało uzbrojonych
- 20 instytucji otoczenia biznesu i 15 podmiotów badawczo-rozwojowych otrzymało wsparcie
- 3557 nowych miejsc pracy

Priorytet II Infrastruktura komunikacyjna

- 257 km dróg wojewódzkich (wybudowano lub zmodernizowano)
- 701 km dróg powiatowych i gminnych (wybudowano lub zmodernizowano)
- 22 pociągi typu „elf” na torach
- 209 nowoczesnych autobusów w miastach
- 4624 km internetowej sieci szerokopasmowej

Priorytet III Środowisko przyrodnicze

- 74 projekty wspierające poprawę jakości powietrza
- 690 km nowej sieci kanalizacyjnej
- 72 tys. osób podłączonych do sieci kanalizacyjnej
- 96 nowych wozów pożarniczych

Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych

- wsparcie otrzymały:
- 34 projekty z zakresu rewitalizacji i odnowy miast
- 15 projektów z zakresu rewitalizacji terenów poprzemysłowych i powojskowych

Priorytet V Infrastruktura dla kapitału ludzkiego

- dotacje UE trafiły do:
- 9 szkół wyższych
- 26 szkół i placówek kształcenia ustawicznego
- 81 instytucji ochrony zdrowia
- 19 obiektów infrastruktury społecznej

Priorytet VI Turystyka i środowisko kulturowe

- 835 km (nowych lub odnowionych) szlaków turystycznych
- 49 doinwestowanych obiektów kultury i dziedzictwa kulturowego

Jaką dała nam Europa

umów o wartości 10 mld zł – to zaledwie część danych wynikających z podsumowania

Marek Woźniak,
marszałek województwa wielkopolskiego

– Wydaliśmy 100 proc. pieniędzy z unijnego programu na lata 2007-2013. Dzięki temu możliwe było zrealizowanie 2500 projektów na kwotę 1,3 mld euro, co przełożyło się na wartość 10 mld zł. Najbardziej cieszą nas osiągnięte wskaźniki ekonomiczne. Wielkopolska świetnie rozwija się gospodarczo: przekroczyliśmy już 75 proc. PKB per capita w Unii Europejskiej, dołączając – wspólnie z Mazowszem i Śląskiem – do grona bardziej zamożnych regionów Wspólnoty. Utworzonych lub zachowanych zostało 22,5 tys. miejsc pracy. Co to oznacza? Od lat mamy najniższe (i spadające) bezrobocie w kraju, a dane wskazują, że do obniżenia tego wskaźnika wyraźnie przyczyniły się zainwestowane tutaj fundusze unijne. Naszym celem był wzrost konkurencyjności regionu i wzrost zatrudnienia. Dlatego inwestowaliśmy w fundamenty rozwoju: infrastrukturę gospodarczą, transportową, edukacyjną i kulturalną. Dzisiaj Wielkopolska jest jednym z liderów gospodarczych kraju. A do tego rozwija się harmonijnie, bo eurofundusze nie trafiły wyłącznie do metropolii poznańskiej, ale (jak pokazują statystyki) wsparły równomiernie rozwój całego województwa.

SICA, nie brakowało sceptyków. Kto weźmie pożyczkę, skoro są dotacje? – pytano wówczas. Szybko okazało się, że oferta niskoprocentowanego kredytu, który można zdobyć szybciej niż dotację (tu konieczne są konkursy, procedury) i przy łagodniejszych wymaganiach niż bankowe, cieszy się olbrzymią popularnością wśród wielkopolskiego biznesu.

W ramach JEREMIE podpisano ponad 9800 umów z przedsiębiorcami, co dało łączne wsparcie w postaci kredytów i pożyczek o wartości blisko 1,3 mld zł. Kilkadziesiąt projektów odnowy i rewitalizacji terenów (np. dworca w Wągrowcu, akademika w dawnym poznańskim hotelu Polonez, targowiska w Gnieźnie czy ośrodka kultury w Koźminie Wlkp.) udało się też zrealizować firmom i samorządom w ramach drugiej tego typu unijnej inicjatywy, tj. JESSICA.

Sukces tych zwrotnych instrumentów (pieniądze trzeba

oddać, z niewielkim procentem) polega na tym, że mogą one w odróżnieniu od dotacji trafić do obiegu gospodarczego kilka razy i przynieść korzyści nie jednej firmie czy samorządowi, ale wielu podmiotom. Nasze doświadczenie w tej dziedzinie będzie o tyle przydatne, że teraz do regionu trafiło kolejnych kilkaset mln zł z instrumentów JEREMIE 2 i JESSICA 2 (to budżet na lata 2014-2020), a więc pula na pożyczki i poręczenia podwoiła się!

Warto też odnotować, że Wielkopolska była jednym z liderów w realizacji regionalnych programów operacyjnych (każde z 16 województw miało RPO) w minionej perspektywie unijnej. Zostaliśmy za to nagrodzeni dodatkową kwotą niemal 260 mln zł w ramach tzw. krajowej rezerwy wykonania.

Dwie monety

– Od początku uruchomienia programu w ramach siedmiu

priorytetów ogłosiliśmy 86 konkursów, w których zgłoszono 4460 wniosków. Podpisano prawie 2,5 tysiąca umów o wartości ponad 2,3 mld euro, co w przeliczeniu na złotówki daje kwotę 10 mld – wyliczył Grzegorz Potrzebowski, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej w UMWW.

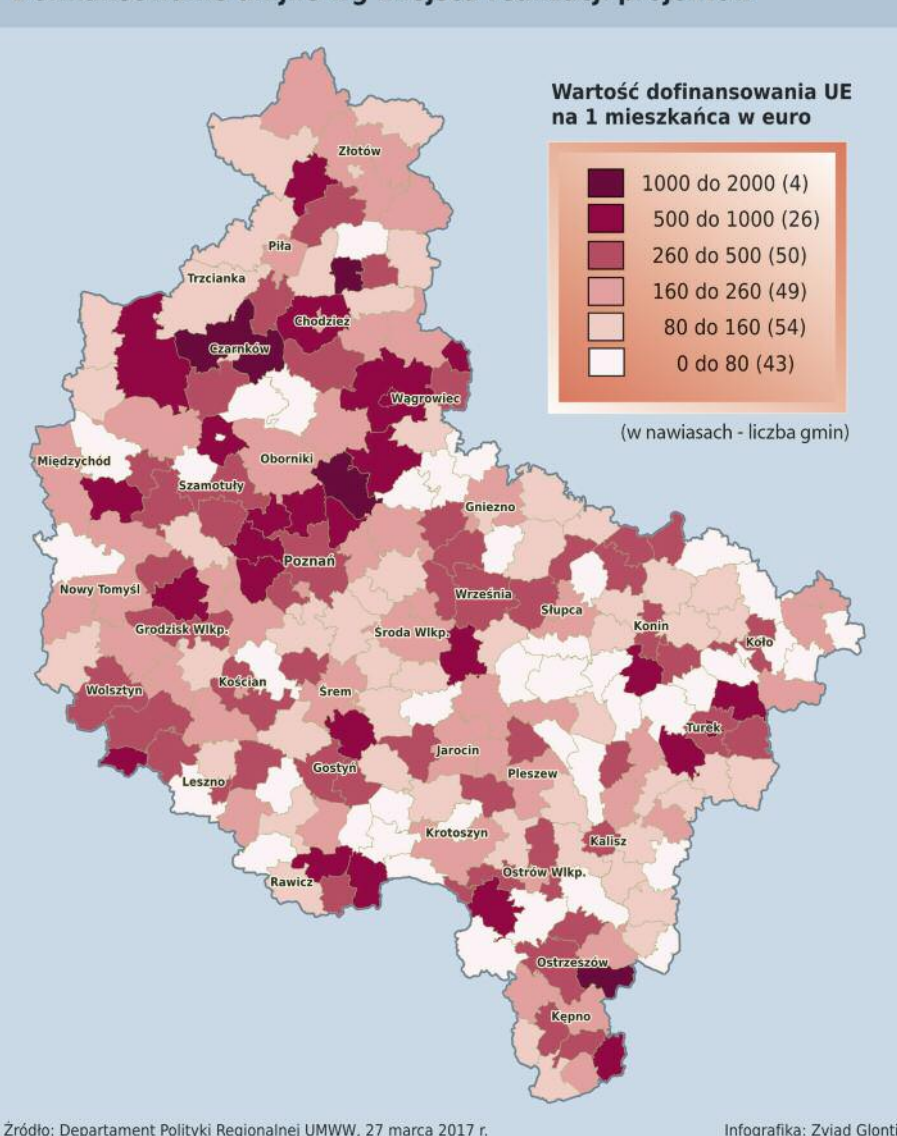
Z tego połowa (1,3 mld euro, około 5 mld zł) to fundusze UE, a druga połowa pochodziła z wkładów własnych beneficjentów (m.in. samorządów, przedsiębiorców, stowarzyszeń). To niewątpliwie wartość dodana unijnego wsparcia: trzeba tak zaplanować budżet przedsięwzięcia, by był on racjonalny, unikając niepotrzebnych wydatków. Wszak do zdobytej złotówki czy euro przedsiębiorca i samorządowiec musieli dołożyć swoją monetę i skrupulatnie obie rozliczyć.

Wydaliśmy wszystko, 100 proc. unijnego budżetu, choć pewnie można było niektóre akcenty rozłożyć inaczej. Krytycy funduszy UE podkreślali wielokrotnie, że marnowane są pieniądze na szkolenia, że niepotrzebnie kształcimy kolejnych bezrobotnych operatorów koparek, dźwigów czy wózków widłowych. Po kilku latach okazało się jednak, że to zawody deficytowe na rynku pracy, a dobra koniunktura gospodarcza w Wielkopolsce wpływa na... brak rąk do pracy.

– Liczy się przede wszystkim jakość tych projektów i ich wpływ na rozwój regionu, a nie ilość – powtarza od lat Hubert Zobel, dyrektor Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego UMWW.

Największą grupę beneficjentów w programie pod względem liczby realizowanych projektów stanowili przedsiębiorcy (66 proc.). Z kolei najwięcej pieniędzy

Dofinansowanie unijne wg miejsca realizacji projektów

unijnych: prawie 572 mln euro (44,8 proc.) trafiło do samorządów, a w drugiej kolejności – ponad 400 mln euro (31,4 proc.) wsparło wielkopolski biznes.

Fundusze unijne trochę nam spowszedniały. Chcieliśmy osiągnąć zachodnie standardy (nowe i bezpieczne dro-

gi, wygodne pociągi i autobusy, piękne gmachy uczelni i instytucji kultury, bogatą ofertę turystyczną, lepszą jakość usług w służbie zdrowia) i bardzo szybko się do nich przyzwyczailiśmy. Ale pamiętaliśmy też o inwestycjach wspierających wielkopolski biznes i generujących nowe miejsca pracy. Na te

cele w okresie 2014-2020 mamy do dyspozycji jeszcze większą pulę eurofunduszy. Od tego, jak je wydamy i na co, zależy rozwój regionu przez kolejne kilkanaście lat. Tym bardziej że w następnym unijnym rozdaniu możemy dostać mniej pieniędzy i warto się na to już przygotować. ●

Unijne dotacje pozwoliły na utworzenie 830 km szlaków turystycznych (np. wodnych).

Poznaniacy szybko polubili zbudowaną dzięki UE trasę tramwajową os. Lecha – Franowo.

Rzeźbiarz i powstaniec

Ślady twórczości Marcina Rożka do dziś spotykamy w otaczającej nas przestrzeni.

Wiek XIX i początek następnego stulecia były w Poznaniu okresem, gdy kilku architektów zmieniało panoramę miasta, w wyniku czego w stolicy Wielkopolski pojawiły się budynki – symbole miasta; przede wszystkim była to zasługa Rogera Sławskiego i Władysława Czarnieckiego. Ale byli też rzeźbiarze, których twórczość stała się wizytówką Poznania. To między innymi Edward Haupt, Władysław Marcinkowski, a przede wszystkim Marcin Rożek.

Oryginał popiersia Fryderyka Chopina w Sali Białej Urzędu Miasta Poznania.

Rodziny Wolsztyn

Rożek urodził się 8 listopada 1885 roku w Kosieczynie koło Zbąszynka, w rodzinie robotnika kolejowego Andrzeja Rożka i Katarzyny z Andersów. Sześć lat później rodzina przenieśli się do Zbąszynia, a po dwóch latach wszyscy osiedli w Wolsztynie, gdzie ojciec znalazł zatrudnienie i odtąd to miasto stało się głównym miejscem zamieszkania przyszłego artysty.

Chłopiec wyrastał w patriotycznym duchu, korzystał z biblioteki miejscowego Towarzystwa Czytelni Ludowych. Jednak szczególnie pociągały go rysunek i – jak to określał – „dłubanie”.

W 1900 roku w wyniku porady kierownika szkoły, który zauważył uzdolnienia artystyczne chłopca, Marcin Rożek podjął w Poznaniu naukę w warsztacie kamieniarsko-sztukatorskim Piotra Gimzickiego przy obecnym placu Wolności. Wyróżniał się w zawodzie, był nagradzany na wystawach organizowanych przez poznańską Izbę Rzemieślniczą. W 1903 roku uzyskał dyplom czeladnika i podjął pracę jako rzeźbiarz w Wałbrzychu.

Rok później Towarzystwo Naukowej Pomocy im. Karola Marcinkowskiego przyznało Rożkowi stypendium, które pozwoliło mu podjąć studia artystyczne w szkole rzemiosł artystycznych w Berlinie, a potem w Akademii Sztuk Pięknych w Monachium (w latach 1905-1909) i Paryżu (1909-1911). Już w czasach monarchijskich, pod okiem profesorów Wilhelma Pümmanna i Erina Kurza, zaczęły powstawać rzeźby M. Rożka, charakteryzujące jego późniejszy styl.

Po studiach wrócił do Wolsztyna i wkrótce stał się znany jako twórca rzeźb portretowych. Na zamówienie Szkoły Katolickich Stowarzyszeń Robotniczych wykonał tablicę pamiątkową dla katedry poznańskiej, poświęconą arcybiskupowi Florianowi Stablew-

Chopin i kat

W 1911 roku Marcin Rożek już na stałe wrócił w rodzinne strony. Od 1913 roku pracował w Poznaniu, gdzie przy dzisiejszych ulicach Kochanowskiego 4, a potem Podgórznej 6 miał swoje pracownię. Zaczął otrzymywać intratne zlecenia, m.in. na popiersia Władysława i Leszka Mieszkowskich z Wąbrzeźna, często też podejmował tematykę religijną. Wtedy też powstała pierwsza poznańska marmurowa rzeźba Rożka, przedstawiająca półpostać Tadeusza Kościuszki; dziś pomniczek ten znajduje się w zbiorach Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego. Nie unikał też sztaluży: w Gryźynie wykonał obrazy „Zazdrość” i „Śmierć Leszka Białego”.

W czasie I wojny światowej udało mu się uniknąć służby wojskowej, a po wybuchu Powstania Wielkopolskiego dołączył do oddziału dowodzonego przez Ignacego Mielżyńskiego. Na początku okresu międzywojennego, wspólnie z Wiktorem Gosienieckim i Janem Wronieckim był współzałożycielem Szkoły Sztuk Zdobniczych, od której swoją tradycję wywodzi poznański Uniwersytet Artystyczny. Marcin Rożek przez rok był w niej kierownikiem Wydziału Rzeźby.

Powstały wtedy dzieła znaczące w jego twórczości, m.in.

Na rzeźbie siewcy Marcina Rożka wzorowane są statuetki wręczone laureatom samorządowego konkursu Wielkopolski Rolnik Roku.

„Ewa”, „Ligia i Ursus”, głowy Kazimierzy Miśkiewiczowej, ks. prof. Szczęsnego Dettloffa, Jadwigi Hedingerowej i Nikodema Pospieszalskiego. Jego rzeźby znane były z dokładności i wielkiej siły wyrazu.

W 1923 roku powstał stylowy sarkofag doktora Karola Marcinkowskiego w kościele pw. św. Wojciecha w Poznaniu, a w parku – dawnym ogrodzie pojezuickim – popiersie Fryderyka Chopina. Artysta wykonał też nowy posązek kata na szczycie pręgierza opodal Ratusza (oryginał przeniesiono do muzeum) i odnowił figury z fontanny Prozerpiny Augustyna Schöpsa, przed niegdyś głównym „biurowcem” miasta. Należy jednak sprostować spotykaną niekiedy informację, jakoby płaskorzeźba przedstawiająca świętego Marcina nad portalem kościoła pod jego wezwaniem była dziełem M. Rożka. Obecna wyszła w 1953 roku spod dłuta Edwarda Haupta.

Siewca i Chrystus

Od połowy lat 20. ubiegłego wieku Marcin Rożek zasłynął też jako twórca licznych rzeźb pomnikowych, które stały się znaczącym, symbolicznym akcentem miast – nie tylko Poznania.

W 1925 roku był współorganizatorem Grupy Artystów Wielkopolskich Plastyka. Wtedy powstała rzeźba przedstawiająca siewcę, którą dziś można oglądać na wysokim cokole na skwerze przy drodze w Luboniu; jej kopia stoi przy wejściu do budynku Uniwersytetu Przyrodniczego na poznańskich Winiarach.

➤ Od połowy lat 20. ubiegłego wieku Marcin Rożek zasłynął jako twórca licznych rzeźb pomnikowych, które stały się znaczącym, symbolicznym akcentem danego miasta – nie tylko Poznania.

po nazistowskich Niemczech, która zaowocowała słynną książką „Ziemia gromadzi prochy”. Był to reportaż inny od „Na tropach Smętka” Melchiora Wańkowicza (traktujący o Mazurach i Prusach Wschodnich), lecz o zbliżonej konwencji i wymowie – także wzbudzający irytację władz hitlerowskich. Jeden z ilustratorów książki Kisielewskiego, Leon Prauziński, zginął potem w Forcie VII, Marcin Rożek – w obozie koncentracyjnym.

Wcześniej jednak, po wkroczeniu Niemców w 1939 roku, Marcin Rożek ukrywał się, ale w 1942 roku został aresztowany w Tarnowie Podgórnym. Pod nazwiskiem Józef Szulc i ze zmienioną powierzchnością przebywał w 14. celi osławionego Fortu VII.

Führera nie rzeźbię

Szybko jednak przesłuchujący w Domu Żołnierza odkryli jego prawdziwą tożsamość. Komendant obozu Lange zlecał mu wykonanie na płótnie olejnych reprodukcji pocztówek. Według relacji, przyjaciele zorganizowali Rożkowi ucieczkę, ale artysta odmówił, miał stwierdzić: „Ja was bardzo przepraszam, ale musicie mnie zrozumieć, że nie mogłem tego uczynić – nie mogłem tu towarzyszy zostawić, tu też jestem potrzebny i nie róbicie tego więcej”.

Dalsze losy Marcina Rożka zawierają drobne niejasności. Według jednej wersji miał odmówić wykonania portretu Adolfa Hitlera do siedziby poznańskiego gestapo. Według innej – miało to być popiersie führera. Niezależnie od charakteru zleconej pracy, w wyniku odmowy Rożek został odesłany w lipcu 1943 roku do obozu koncentracyjnego Auschwitz, gdzie otrzymał numer 13 1047. Zginął tam 19 kwietnia lub między 14 a 19 maja następnego roku.

W Wolsztynie od 1968 roku w domu Marcina Rożka działa muzeum artysty upamiętniające osobę rzeźbiarza i malarza, prowadzące ożywioną działalność informacyjną i kulturalną.

W panoramie Poznania wciąż spotykamy ślady jego twórczości. Najbardziej znane jest popiersie Fryderyka Chopina w parku jego imienia – kopia, gdyż oryginał, zrekonstruowany po barbarzyńskiej dewastacji sprzed lat, znajduje się w Sali Białej Urzędu Miejskiego przy placu Kolegiackim.

Marek Rezler

echa naszych publikacji

To nie dwór „Amilkara”

Odnosząc się do artykułu autorstwa pana Marka Rezlera pod tytułem „Generał z Targowej Górci”, zamieszczonego w numerze 3 (190) „Monitora Wielkopolskiego” z marca 2017 r., Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków chciałby sprostować nieścisłości, które pojawiły się w tekście, dotyczące dworu w Targowej Górcie. Informujemy Państwa oraz autora tekstu, że zabytkowy dwór istniejący na terenie parku został spalony w 1945 r. Budowany obecnie na jego miejscu obiekt jest budynkiem całkowicie nowym i nie ma nic wspólnego z dawnym dworem. Stąd sformułowanie: „W Targowej Górcie w powiecie średzkim stoi dwór, który właśnie jest przywracany do dawnej świetności. Dwór, jakich wiele w Wielkopolsce...” oraz podpis pod zdjęciem nowego budynku: „Przywracany do dawnej świetności dwór w Targowej Górcie, którego gospodarzem był niegdyś generał Kosiński”, są nieuprawnione i wprowadzają w błąd czytelników.

Inwestycję związaną z trwającą obecnie budową budynku mieszkalno-reprezentacyjnego trudno jest nawet nazwać odbudową dworu, ponieważ nowy obiekt, wzorowany na pałacu w Śmiełowie (nawiasem mówiąc – nie ma takich dużo w Wielkopolsce), w żaden sposób nie nawiązuje ani do gabarytów, ani do formy dawnego dworu, który pomimo dwóch kondygnacji w porównaniu z powstającym na jego miejscu obiektem był niewielki i dość skromny.

Katarzyna Zaworska, st. specjalista do spraw zabytków nieruchomości Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu

Od autora: W artykule wykorzystałem uzyskane informacje z różnych, jak się okazuje nie do końca aktualnych, źródeł. I... bardzo się cieszę, że jednak siedziba generała Antoniego „Amilkara” Kosińskiego będzie odbudowana. Choć szkoda, że nie w pierwotnej postaci, choćby ze względu na osobę niegdyś właściciela i gospodarza. Przepraszam i bardzo dziękuję za nadesłane sprostowanie.

Marek Rezler

FOT. ARCHIWUM

Brexit a regiony

Europejscy samorządowcy rozmawiali o „rozwodowych” negocjacjach UE z Wielką Brytanią.

Uruchomiony oficjalnie 29 marca proces wychodzenia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej będzie miał wpływ także na poszczególne regiony UE, w tym na Wielkopolskę, o czym już pisaliśmy w „Monitorze”. Stąd zainteresowanie unijnych samorządowców przebiegiem negocjacji w sprawie Brexitu.

O tym, jakie stanowisko zaprezentuje w nich Unia, mówiono podczas sesji Komitetu Regionów, która odbyła się 22-23 marca w Brukseli. Przedstawicielom władz lokalnych i regionalnych przedstawił je odpowiedzialny z ramienia UE za przygotowanie i przeprowadzenie tych rozmów Michel Barnier.

– Gwarancje praw Europejczyków będą od początku negocjacji stanowiły główny priorytet dla Unii Europejskiej. Będą musiały opierać się one na zasadach wzajemności, trwałości i braku dyskryminacji. UE będzie rów-

Polska delegacja do Komitetu Regionów, której przewodniczy marszałek Marek Woźniak, spotkała się przed sesją z europosem Jerzym Buzkiem.

niez oczekiwała wywiązania się Wielkiej Brytanii z wszelkich zobowiązań podjętych w trakcie jej funkcjonowania w ramach Wspólnoty, również tych finansowanych – mówił Barnier.

Przed sesją plenarną KR polska delegacja, na której

czelę stoi marszałek Marek Woźniak, spotkała się m.in. z Jerzym Buzkiem, przewodniczącym Komisji ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii Parlamentu Europejskiego. Rozmawiano na temat potrzeb i wyzwania stojących przed polską nauką

w kontekście wykorzystywania programów unijnych, zwłaszcza Horyzontu 2020. Podkreślano m.in., że dla efektywnego sięgania przez nasz kraj po te pieniądze konieczne jest dobre partnerstwo samorządów, świata nauki i przedsiębiorców. ABO

Ćwierć wieku na zamku

25 lat istnienia świętowało brandenburskie Stowarzyszenie Zamku Trebnitz.

To podmiot zasłużony dla rozwoju relacji polsko-niemieckich. Od stycznia 2017 roku pełni też ważną oficjalną funkcję dotyczącą kontaktów z naszym regionem – pełnomocnika ds. rozwoju współpracy pomiędzy Wielkopolską a Brandenburgią (od 2003 roku oba regiony łączą porozumienie o współpracy).

Nie mogło więc zabraknąć wielkopolskich akcentów podczas uroczystości ćwierćwiecza stowarzyszenia, które odbywały się w dniach 20-21 marca.

Nasze województwo reprezentował wicemarszałek Krzysztof Grabowski, który podsumował kilkanaście lat owocnej współpracy Wielkopolski i Brandenburgii.

Ważnym elementem promocji naszego regionu podczas tego wydarzenia była organizacja stoiska Wielkopolskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne go oraz prezentacja produktów regionalnych. ABO

Wielkopolskę reprezentował wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Jak nie marnować żywności?

Kilka europejskich regionów chce podpowiedzieć sobie innowacyjne rozwiązania, które zapobiegą marnotrawieniu jedzenia.

Przez cztery lata potrwa projekt, w którego prace zaangażowało się województwo wielkopolskie. Jego nazwa to „Wspieranie ekologicznych rozwiązań innowacyjnych w celu zmniejszenia marnotrawstwa żywności i promowania gospodarki efektywniejszej zasobowo” (w skrócie EcoWaste4Food). Oprócz Wielkopolski biorą w nim udział regiony i miasta z Anglii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii i Włoch.

Jakie są cele EcoWaste-4Food? Z jednej strony chodzi oczywiście o znalezienie takich rozwiązań, które pozwolą ograniczyć zjawisko marnotrawienia znacznej części (według opracowań, nawet do 50 procent) produkcji rolnej. Z drugiej – o wskazanie, że odpady żywnościowe mogą być zagospodarowane w przyjaznej dla środowiska gospodarce.

W pierwszym etapie programu jego uczestnicy wskażą na swoich obszarach na dobre praktyki w omawianej dziedzinie. Następnie zostaną one zebrane w plan działań mający na celu ograniczenie marnotrawstwa żywności, który będzie wdrażany w latach 2019 i 2020.

Pierwsze spotkanie uczestników projektu EcoWaste4-Food odbyło się na przełomie lutego i marca 2017 r. w Barcelonie. Program jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Interreg Europe. ABO

Inteligentnie wyspecjalizowani

Jak, dzieląc się międzynarodowymi doświadczeniami, poprawić rozwój regionu, opierając go na innowacyjnych dziedzinach?

W obecnym okresie programowania (2014-2020) wszystkie regiony UE przyjęły tak zwane strategie inteligentnych specjalizacji w celu promowania innowacji i poprawy wzrostu gospodarczego. Ich wyznaczenie było niezbędne także dla lepszego wykorzystania unijnej pomocy. Jak już wielokrotnie pisaliśmy, takie sześć dziedzin, które nas wyróżniają i będą szczególnie wspierane, wskazała też Wielkopolska.

Wymiana doświadczeń we wdrażaniu inteligentnych specjalizacji i testowanie nowych metod działania w tym obszarze – to istota projektu RELOS 3, w którym uczestniczą regiony z siedmiu krajów UE. Bierze w nim udział Wielkopolska, a także partnerzy z Estonii, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Malty i Włoch.

Oprócz wymiany doświadczeń z regionami o podobnych specjalizacjach, rozważane mają być także rozwiązania, jak większe zaangażowanie obywateli we wdrażanie strategii inteligentnych specjalizacji, a także możliwość łączenia funduszy europejskich z innymi rodzajami wsparcia.

Projekt finansowany jest przez program Interreg Europe w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Jego realizację zaplanowano do 2021 roku. Spotkanie inauguracyjne RELOS 3 odbyło się pod koniec lutego w hiszpańskim Sabadell. ABO

Rozmowy z Rumunami

W dniach 4-5 kwietnia wielkopolscy samorządowcy podjęli kilkuosobową delegację rady rumuńskiego okręgu Sibiu.

Przyjazd do Wielkopolski partnerów z Rumunii (na czele z przewodniczącą rady okręgu Sibiu Danielą Cîmpean) był konsekwencją ubiegłorocznego wyjazdu radnych z sejmikowej komisji strategii rozwoju regionalnego. Wówczas, dziękując gospodarzom za gościnność, zaproszono ich do złożenia rewizyty w naszym regionie.

– Dziękuję za przyjęcie zaproszenia i mam nadzieję, że pobyt w Wielkopolsce będzie równie udany jak nasz wyjazd – przywitała gości przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczuk, która wspólnie z radnymi województwa: Mikołajem Grzybem, Sławomirem Hinzem, Tatianą Sokołowską i Mirosławą Rutkowską-Krupką, przedstawiła rumuńskiej delegacji (5 kwietnia w siedzibie UMWW) najważniejsze informacje o samorządzie.

Tego dnia Rumuni spotkali się też m.in. z przedstawicielami departamentów unijnych UMWW, którzy zaprezentowali skalę i efekty wdrażania WRPO, a także z wicemarszałkiem Wojciechem Jankowiakiem i Wojciechem Krukiem, prezydentem Wielkopolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej (debatowano głównie o możliwościach zacieśnienia współpracy gospodarczej między firmami z obu regionów).

4 kwietnia natomiast rumuńską delegację gościł marszałek Marek Woźniak (rozmowy dotyczyły m.in. roli samorządów, współpracy w dziedzinie kultury i edukacji), a wicemarszałek Krzysztof Grabowski wziął udział w wyjeździe do południowej części Wielkopolski. W Gołuchowie i Kaliszu rozmawiano z przedstawicielami lokalnych władz, a w Hermanowie gościom zaprezentowano m.in. rozwój Sieci Dziedzictwa Kulinarne go w Wielkopolsce. RAK

5 kwietnia delegacja rady rumuńskiego okręgu Sibiu spotkała się m.in. z przewodniczącą sejmiku i radnymi województwa.

Władze lokalne o imigracji

W Strasburgu rozmawiano o tym, że napływ imigrantów to w dużej mierze problem dotykający szczebla regionalnego.

Okazją do dyskusji było 32. posiedzenie Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy, którego główny temat zatytułowano: „Zdecentralizowana polityka na rzecz skutecznej integracji migrantów”. W obradach, które odbyły się pod koniec mar-

ca w Strasburgu, uczestniczyli wicemarszałek Wojciech Jankowiak oraz radna województwa Tatiana Sokołowska.

Jako że głównym zadaniem tego organu Rady Europy jest systematyczna ocena sytuacji demokracji lokalnej w państwach członkowskich, tym razem przyjrano się standardom w tym zakresie w Finlandii, na Malcie, w Estonii oraz w Islandii. ABO

Peruwiańska wizyta

Edukacja i gospodarka to potencjalne obszary współpracy między Wielkopolską a Peru, które omawiano podczas wizyty delegacji z tego kraju w naszym regionie w dniach 24-26 marca.

W składzie delegacji, której przewodniczył ambasador Peru w RP Alberto Efrain Wilfredo Salas Barahona, znaleźli się przedstawiciele najważniejszych uczelni z tego kraju. Goście spotkali się z marszałkiem Markiem Woźniakiem

i władzami rektorskimi wielkopolskich szkół wyższych.

Peruwiańscy uczestniczyli też we współorganizowanych przez samorząd województwa targach edukacyjnych. Ambasador i Marzena Wodzińska z zarządu województwa nagrodzili wspólnie laureatów konkursu o polskich śladach w Peru.

Goście wzięli także udział w spotkaniu z przedstawicielami środowisk gospodarczych subregionu kalisko-ostrowskiego. ABO

Zmieniamy Wielkopolskę

Audycja o dotacjach unijnych
w każdy wtorek o 17.15 w Radiu Merkury

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

www.wrpo.wielkopolskie.pl

Z funduszami

18 kwietnia mija termin zgłoszeń do „dni otwartych” funduszy UE.

18-21 maja – warto ten termin zanotować sobie w kalendarzu. Wtedy to odbędzie się czwarta edycja Dni Otwartych Funduszy Europejskich. Mimo że do wydarzenia pozostał jeszcze ponad miesiąc, to już dziś zachęcamy do udziału w akcji beneficjentów funduszy unijnych z Wielkopolski. Żeby do niej dołączyć, nie trzeba organizować wielkiego, spektakularnego eventu. Wystarczy udostępnić swoją ofertę za darmo lub ze zniżką.

Najciekawsze w „dniach otwartych” są wydarzenia przygotowywane w miejscach niekoniecznie związanych z rywką i relaksem. Możliwość obejrzenia zaplecza teatrów, lotnisk, zakładów produkcyjnych czy oczyszczalni ścieków wyróżnia to unijne przedsięwzięcie spośród innych, podobnych akcji i najbardziej przyciąga uczestników.

Żeby dołączyć do wydarzenia, należy do 18 kwietnia wypełnić formularz zgłoszeniowy, który dostępny jest pod adresem www.dniotwarte.eu/wiadomosci. Na stronie internetowej zamieszczony jest także regulamin udziału w akcji „Dni Otwarte Funduszy Europejskich”. W przypadku pytań lub wątpliwości można kontaktować się drogą e-mailową: dniotwarte@wielkopolskie.pl. Beneficjenci, którzy wezmą udział w akcji, będą zobowiązani udostępnić swoje przedsięwzięcie w co najmniej jednej formie, np. darmowe lub zniżkowe wejście na teren obiektu, bezpłatne lub zniżkowe korzystanie z usług (pokazy naukowe, warsztaty, zmagania sportowe, konkursy, zabawy, gry miejskie, pikniki itp.), nieodpłatne udostępnienie projektu na co dzień niedostępnego dla zwiedzających.

Koordynatorem „dni otwartych” jest Ministerstwo Rozwoju przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu i zaangażowaniu większości instytucji zajmujących się funduszami europejskimi w Polsce.

Ministerstwo Rozwoju wraz z partnerami akcji wspiera promocję wydarzeń uczestniczących w „dniach otwartych” – zapewniamy reklamę akcji w mediach ogólnopolskich i regionalnych, darmowe pakiety materiałów promocyjnych dla odwiedzających, funkcjonalny portal ze wspólną mapą wydarzeń. **MARK**

Pomoc dla rodzin

WRPO 2104+ wesprze osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

Pomoc rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, jest na wagę złota. Nie do przecenienia jest też wsparcie dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, a zwłaszcza tych, które starają się dążyć do usamodzielnienia. Na taką pomoc płyną środki unijne. Do 28 kwietnia potrącają dwa nabory wniosków na usługi społeczne i zdrowotne w ramach poddziałania 7.2.2.

Pierwszy z konkursów, w którym do podziału jest ponad 45 mln zł, adresowany jest m.in. do podmiotów ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych, instytucji rynku pracy czy samorządów. Ze wspomnianej puli prawie 10 mln zł zarezerwowano na projekty zintegrowane – czyli takie, w których do realizacji zgłoszonych projektów będą potrzebne też inwestycje w obiekty służące określonemu wsparciu. Pieniądze na ten cel zostaną rozdzielone w konkursie z poddziałania 9.1.2 zaplanowanego w trzecim kwartale. W praktyce oznacza to, że pisząc projekt, już teraz trzeba zadeklarować, czy weźmie się w nim udział.

AUTOR: ARCHIWUM DPR

Spółdzielnia Socjalna „Domowe przysmaki” funkcjonuje na terenie subregionu konińskiego dzięki wsparciu z WRPO. Specjalnością pań są syropy, soki oraz przetwory.

Ponadto wsparciem zostaną objęte także projekty zgodne z tzw. mandatem terytorialnym poszczególnych OSI ośrodków subregionalnych (Piła, Gniezno, Konin i Leszno). Drugi z ogłoszonych konkursów adresowany jest do lokalnych grup działania. Na projekty w ramach tego konkursu przeznaczono 6,7 mln zł.

Projekty mają odpowiadać na już rozpoznane problemy oraz potrzeby osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem. Istotne jest to, aby zaproponowa-

ne rozwiązania prowadziły od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej. W takim zakresie z pomocy będą mogły skorzystać rodziny borykające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Z unijnych środków zostaną im sfinansowane usługi asystenta rodziny, tworzenie grup wsparcia, konsultacje czy poradnictwo. Wspierane będą także rodzinne formy opieki nad dziećmi, jak choćby rodziny zastępcze czy rodziny terapeutyczne.

Ważną grupą odbiorców przyszłych projektów w ramach konkursu z poddziałania 7.2.2 są osoby niepełnosprawne (w tym również osoby starsze). Podobnie jak w przypadku rodzin, najważniejszym aspektem działań projektowych będzie umożliwienie im pozostania w swoim środowisku. Aby tak się stało, istotny jest rozwój usług społecznych świadczonych na miejscu. Dotyczy to m.in. likwidacji barier architektonicznych czy usług dowożenia posiłków. Wsparcie będzie również kierowane do faktycznych opiekunów, czyli (najczęściej) członków rodzin, którzy na co dzień zajmują się osobami niepełnosprawnymi.

Warto pamiętać, że elementem projektów może być mieszkanie wspomagane, dzięki któremu osoby niesamodzielne (np. opuszczające domy dziecka czy rodziny zastępcze) mogą uczyć się życia samodzielnie. Wpierane będą również mieszkania chronione, w których osoby niesamodzielne otrzymają pomoc w codziennym funkcjonowaniu. **MARK**

Pochwal się!

Jesteś beneficjentem Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego? Ta propozycja jest dla Ciebie. Pochwal się swoim projektem unijnym – wyślij artykuł, film lub zdjęcia na adres: zmieniamywielkopolske@umww.pl, a my wypromujemy Twój projekt.

Z myślą o beneficjentach WRPO (zarówno starej, jak i nowej perspektywy unijnej) stworzyliśmy nowe narzędzie promocji. Jesteśmy ciekawi, w jaki sposób przy wykorzystaniu dotacji nasi beneficjenci rozwijają swoje firmy, zmieniają najbliższe okolice czy rozwiązują konkretne problemy społeczne. Szukamy interesujących historii oraz ludzi, a także instytucji, które za nią stoją – szukamy liderów zmian, którzy potrafili przekonać do swojego pomysłu innych, pozyskać dofinansowanie unijne i rozwiązać dany problem. Interesują nas projekty, które są aktualnie realizowane, oraz takie, które już się zakończyły, ale ich efekty są wciąż odczuwalne.

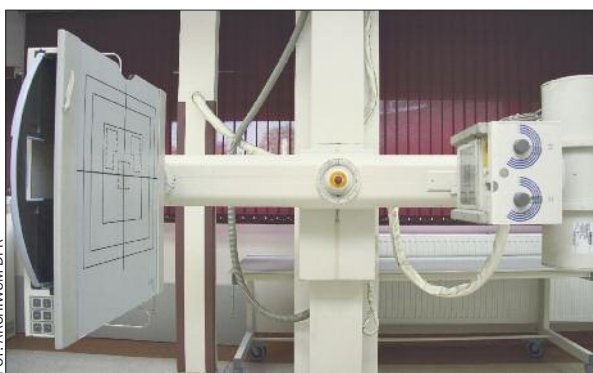
Zależy nam na materiałach stworzonych przez beneficjentów (artykułach, zdjęciach, filmach). Jesteśmy przekonani, że nikt lepiej nie przedstawi projektu, podjętych działań i zmiany, która nastąpiła w środowisku lokalnym, jak beneficjenci WRPO. **MARK**

Pierwszy konkurs z WRPO 2014+ na szpitala

90 mln zł jest do podziału w konkursie na infrastrukturę ochrony zdrowia.

Żadne inwestycje nie cieszą się taką popularnością, jak kolejne remonty szpitali czy zakup nowego sprzętu medycznego. W sprawach zdrowia Bruksela nie szczędzi nam pieniędzy. Tylko w poprzedniej perspektywie WRPO 2007-2013 w wielkopolskie placówki służby zdrowia zainwestowano ponad pół mld zł. Z tej kwoty 350 mln zł stanowiła dotacja unijna. Pieniądze trafiły do ponad 50 szpitali i zespołów opieki zdrowotnej.

W Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020 (WRPO 2014+) także zarezerwowano pieniądze na inwestycje w służbę zdrowia. Pierwsza okazja do sięgnięcia po nie już się pojawiła – placówki zdrowotne mogą skorzystać z szansy na dofi-

FOT. ARCHIWUM DPR

Jednym z największych beneficjentów WRPO 2007-2013 był Szpital Wojewódzki w Poznaniu (przeprowadził inwestycje za ponad 67 mln zł, z czego 25 mln zł z UE). Za te pieniądze zakupiono m.in. nowoczesny, 64-rzędowy tomograf komputerowy (na zdjęciu), stoły operacyjne, kolumny anesteziologiczne, endoskopowe i chirurgiczne, a także lampy operacyjne, aparaty do znieczulania, respiratory i urządzenia laparoskopowe; wybudowano też nowy blok operacyjny. Szpital został wyposażony w profesjonalny system monitoringu i system pomp infuzyjnych, a do tego bogate instrumentarium chirurgiczne wraz z kontenerami do narzędzi i medycznymi meblami.

nansowanie w ramach konkursu 9.1.1 „Infrastruktura ochrony zdrowia”. Do podziału jest 90 mln zł, a wnioski można składać do 8 maja.

Katalog podmiotów uprawnionych do aplikowania jest dość obszerny. Wśród nich są m.in.: samodzielne placówki opieki zdrowotnej, przedsiębiorcy, jednostki budżetowe, a także lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. To także szansa dla samych samorządów i jednostek im podległych. Projekty mogą też przygotowywać uczestnicy partnerstwa publiczno-prywatnego.

Czego mogą dotyczyć projekty? Na unijne wsparcie mogą liczyć w szczególności podmioty lecznicze udzielające świad-

czeń zdrowotnych w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej, ale nie tylko. Pojawia się szansa na dofinansowanie remontów, wyposażenie placówek w sprzęt medyczny czy też na wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań informatycznych (oprogramowanie, sprzęt), które będą jednym z elementów projektu.

To pierwszy konkurs w ramach WRPO 2014+, wspierający inwestycje w rozwój służby zdrowia, a podobne zaplanowane są w kolejnych latach. Warto również pamiętać, że rząd województwa wydzielił specjalną pulę (ponad 244 mln zł) przeznaczoną na budowę nowego szpitala dziecięcego przy ul. Lutyckiej. W nowoczesnej lecznicy znajdzie się osiem oddziałów – w tym zakaźny, ortopedyczny i chirurgiczny oraz 30 poradni. **MARK**

WRPO 2014+ w liczbach (marzec)

2 projekty pozytywnie przeszły ocenę merytoryczną w konkursie w ramach Poddziałania 4.4.4 „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego w ramach ZIT dla rozwoju AKO”.

3 wnioski z pilskiego OSI wybrano do dofinansowania w poddziałaniu 9.3.3 „Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacji ogólnokształcącej”. Łączna wartość wsparcia unijnego to ponad 4 mln złotych.

13 samorządów znalazło się na liście projektów, które pozytywnie przeszły ocenę merytoryczną w konkursie w ramach poddziałania 5.1.2 „Wzmocnienie regionalnego układu powiazań drogowych (drogi powiatowe i gminne)”. Zarząd województwa zdecydował też o zwiększeniu alokacji na konkurs do kwoty 145 mln złotych, dzięki czemu wszystkie wnioski otrzymają wsparcie.

17 beneficjentów zawarło umowy w ramach poddziałania 8.3.1 „Kształcenie ogólne młodzieży”, a 4 w ramach poddziałania 8.3.5

„Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla rozwoju AKO”.

51,8 mln złotych wynosi łączna kwota wniosków wybranych do dofinansowania w konkursie z poddziałania 8.1.2 na „Kształcenie ogólne”. W tej puli są projekty z ogólnej puli konkursu, tzw. zintegrowane, oraz dla czterech OSI.

100 mln złotych wynosi łączna wartość dofinansowanych projektów w ramach poddziałania 3.3.1 „Inwestycje w obszarze transportu miejskiego”. Pieniądze zostały przyznane 13 projektom w konkursie dla OSI (subregion gnieźnieński – 7, koniński – 1, leszczyński – 2 i pilski – 3).

118 mln złotych wyniesie dofinansowanie dla wszystkich projektów, które zarząd województwa wybrał do dofinansowania w ramach poddziałania 3.3.1 „Inwestycje w obszarze transportu miejskiego”. Chodzi o cztery obszary strategicznej interwencji (OSI): gnieźnieński, pilski, koniński i leszczyński. **MARK**

Wróćą do regionu!

Blisko 900 mln zł z JEREMIE i JESSICA pozostanie w Wielkopolsce

Wszystko za sprawą umowy powierzenia, którą w połowie marca w tej sprawie członek zarządu województwa Leszek Wojtasiak, podpisał z Łukaszem Walczyną, prezesem Wielkopolskiego Funduszu Rozwoju.

W praktyce oznacza to, że unijne pieniądze, dostępne dotąd w formie pożyczek i poręczeń, wróćą na rynek i będą m.in. ukierunkowane na wsparcie powiatów, przed którymi stoją coraz większe wyzwania rozwojowe, ale trafią także do przedsiębiorstw z naszego województwa wychodzących poza rynki europejskie. Wspierane będą również start-upy, a także produkty komplementarne do finansowania dostępnego w regionie, np. o charakterze gwarancyjnym.

W imieniu samorządu województwa pieniędzmi ze środków zwrotnych (900 mln zł) zarządzać będzie Wielkopolski Fundusz Rozwoju. Na takie rozwiązania pozwalają przepi-

Umowę powierzenia pomiędzy województwem a WFR zawarto na okres 10 lat.

sy unijne w zakresie wdrażania instrumentów finansowych. Zgodnie z nimi, jeśli pieniądze z JEREMIE czy JESSICA zostaną zwrócone, to pozostają środkami publicznymi.

Na podstawie regulacji prawnych samorząd województwa staje się dysponentem środ-

ków zwróconych, a przyjmując rekomendację Komisji Europejskiej, pieniądze te należy przeznaczyć na ten sam cel i typ działań – w tym samym regionie i w tej samej formie, co pierwotny wkład. Tak też się stało w przypadku Wielkopolski.

Warto dodać, że produkty finansowe na poziomie lokalnym będą ukierunkowane na rozwój powiatów znajdujących się na najniższym poziomie rozwoju. Działania te mają przyczynić się do osiągnięcia spójności i zrównoważonego rozwoju wewnątrz Wielkopolski. **MARK**

Mała retencja, czyli jak skutecznie zapobiec wodnemu żywiołowi

Niewielkie zbiorniki wodne mogą pomóc w czasie silnych opadów deszczu.

Zmiany klimatu sprawiają, że te same tereny, które często są zalewane, może dotknąć też susza. Problem jest poważny, bowiem Polska należy obecnie do krajów stosunkowo ubogich w wodę. Rozwiązaniem może być mała retencja, czyli takie zagospodarowanie wody, by w czasie ulew czy roztopów nie dochodziło do pustoszenia okolicznych terenów, a nadmiar wody można było przechowywać na czas suszy.

80 mln do podziału

Takie inwestycje dla samorządów są bardzo drogie, dlatego z pomocą przychodzi UE. Na tego typu działania (a więc budowę niewielkich zbiorników i spiętrzeń wód) można uzyskać wsparcie z WRPO 2014+. Do 28 kwietnia trwa nabór wniosków z poddziałania 4.1.2 „Mała retencja”. Do podziału jest w nim 80 mln zł na obiekty hydrologiczne. Mogą się o nie starać wspomniane jednostki

samorządu terytorialnego, ale także ich związki, państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne – w tym państwowe jednostki budżetowe posiadające osobowość prawną, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.

Jakie projekty mogą uzyskać unijną pomoc? Przede wszystkim przewidujące podpiętrzenie jezior i stawów naturalnych, budowę sztucznych zbiorników wodnych czy podpiętrzeń na rzekach, strumieniach itp. (w taki sposób, by mogły one przyjmować więcej wody).

Wnioskujące jednostki muszą pamiętać, że ich projekty koniecznie powinny wpisywać się w zapisy dwóch unijnych dokumentów: „Ramowej dyrektywy wodnej” oraz „Dyrektywy powodziowej”.

Nie tylko mała retencja

WRPO 2014+ bardzo mocno pochyła się nad kwestiami zapobiegania, likwidacji skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych. Temu zagadnieniu poświęcone jest całe dzia-

łanie 4.1. W jego ramach przewidziane są różne konkursy. Takim przykładem jest chociażby rozstrzygnięty już nabór wniosków na projekty wspierające system ratownictwa chemiczno-ekologicznego i służb ratowniczych na wypadek wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii. Konkurs pozwolił strażom pożarnej na skorzystanie z dofinansowania zakupu nowoczesnego sprzętu.

Inne projekty służące zabezpieczeniu przed ryzykiem klęsk żywiołowych, które w perspektywie finansowej 2013-2020 mogą liczyć na wsparcie, to mieszczące się np. w ramach poddziałania 4.1.1 „Ochrona obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym”, czyli na przykład budowa wałów przeciwpowodziowych.

Poprawie bezpieczeństwa będą służyć także projekty realizowane w ramach poddziałania 4.1.4 „Wsparcie systemów oceny ryzyka wystąpienia powodzi i zarządzania tym ryzykiem, wczesnego ostrzeżenia i prognozowania zagrożeń”. **MARK**

Zakupią 15 nowych autobusów

Suchy Las, Dominowo i Krotoszyn otrzymały ponad 17 mln zł z WRPO na inwestycje transportowe.

– To projekty kompleksowe, rozwiązujące w sposób spójny kwestie komunikacji. Inwestycje obejmują rozbudowę infrastruktury transportowej, także zakup nowoczesnego taboru, tworząc dla mieszkańców dobre, przyjazne warunki przemieszczania się – mówił marszałek Marek Woźniak podczas podpisywania trzech umów na dofinansowanie zadań w obszarze transportu miejskiego oraz tzw. niskiej emisji.

Projekty z Krotoszyna, Dominowa i Suchego Lasu mają przyczynić się do zmniejszenia natężenia ruchu samochodowego oraz poprawić komfort i bezpieczeństwo podróżowania.

Tak pewnie stanie się w Krotoszynie. Dzięki dotacji unijnej miejscowy MZK wymieni mocno wyeksploatowany tabor miejski na 7 nowoczesnych, niskoemisyjnych autobusów. Wybudowane zostaną też ścieżki rowerowe. To wszystko ma zachęcić mieszkańców do rzadszego korzystania z samochodów, co będzie skutkowało znaczącym odciążeniem ruchu drogowego.

Marszałek Marek Woźniak podpisał z wójtem Suchego Lasu Grzegorzem Wojterą umowę na inwestycje w transport miejski.

Z kolei gmina Suchy Las zakupi 4 nowe autobusy, w Złotnikach wybuduje zintegrowany węzeł przesiadkowy wyposażony w parkingi typu Park&Ride, Bike&Ride i Kiss&Ride, trasy dojazdowe oraz ścieżki rowerowe i oświetlenie drogowe. Podobna infrastruktura (choć bez węzła przesiadkowego) powstanie także na terenie gminy Dominowo. Samorząd zakupi 2 autobusy i rozbuduje infrastrukturę transportu publicznego – powstanie m.in.: 14 zatok z peronami, 25 wiat autobusowych, zamontowane zostanie oświetlenie uliczne.

Projekty realizowane będą w ramach poddziałania 3.3.1 „Inwestycje w obszarze transportu miejskiego” oraz poddziałania 3.3.3 „Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska w ramach ZIT dla MOF Poznania”.

Dotychczas w ramach tego źródła wsparcia zarząd województwa wybrał projekty na łączną kwotę dofinansowania około 275 mln zł (w tym z poddziałania 3.3.1 na kwotę 169 mln zł i ponad 106 mln zł z poddziałania 3.3.3). Tym samym alokacja przeznaczona dla powyższych konkursów została w pełni wykorzystana. **MARK**

Województwo wspiera budowę targowisk

Blisko 25 mln zł przeznaczy samorząd regionu na dofinansowanie inwestycji w lokalne rynki w ramach PROW 2014-2020.

23 marca zarząd województwa podjął uchwałę w sprawie ogłoszenia przetargu na nabór wniosków na operacje pn. „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów”. Gminy, powiaty oraz ich związki mogą składać wnioski w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w terminie od 14 do 28 kwietnia 2017 r.

– Inwestycje można realizować w miejscowościach liczących do 200 tysięcy mieszkańców. To oznacza, że w każdym miejscu Wielkopolski, wyłącza- jąc Poznań, może powstać nowe targowisko lub zostać zmodernizowane już istniejące. Nasze województwo ma do dyspozycji blisko 5,3 miliona euro na ten cel. Jest to drugi, po województwie mazowieckim, największy budżet w kraju – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Dofinansowanie można uzyskać po spełnieniu określonych warunków: targowisko musi być ogólnodostępne, co najmniej 30 proc. jego powierzchni powinno zostać przeznaczone dla rolników w celu sprzedaży pro-

duktów rolno-spożywczych. Przed złożeniem wniosku o płatność końcową beneficjent musi zadbać o to, aby targowisko było utwardzone, oświetlone, przyłączone do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej, wyposażone w odpływ wody deszczowej, zadaszone w co najmniej połowie powierzchni handlowej, a także wyposażone w miejsca parkingowe i WC.

Targowisko powinno też być oznaczone nazwą „Mój Rynek” i unijnym logo produkcji ekologicznej oraz zorganizowane tak, aby umożliwić rolnikom dostęp do punktów sprzedaży w sposób określony w regulaminie targowiska.

Suma kosztów kwalifikowalnych pojedynczej operacji nie może przekroczyć 1 miliona euro. Wnioskodawcy mogą starać się o uzyskanie pomocy w wysokości 63,63 proc. kosztów kwalifikowalnych.

Pomoc może być przyznana na realizację jedynie tych projektów, które otrzymają co najmniej 27 punktów. Najwięcej, bo aż 12 punktów jest do zdobycia w sytuacji, gdy ponad 50 proc. powierzchni handlowej targowiska zostanie przeznaczona dla

FOT. UG KOZMINEK

W ramach PROW na lata 2007-2013 18 gmin w Wielkopolsce zrealizowało inwestycje polegające na budowie lub przebudowie targowisk (na zdjęciu w Kozminku). Łączna kwota wsparcia z Unii Europejskiej wyniosła ponad 10 mln zł.

rolników w celu sprzedaży produktów rolno-spożywczych. Kolejne 10 punktów można uzyskać, jeśli powyżej 10 proc. powierzchni handlowej przeznaczony jest w celu sprzedaży produktów rolno-spożywczych, wyproduko-

wanych w systemie rolnictwa ekologicznego.

Udostępnienie targowiska przez cały rok gwarantuje zdobycie następnych 10 punktów. Jeśli operacja uwzględni wyposażenie targowiska w insta-

lacje odnawialnego źródła energii (zapewniające pokrycie co najmniej 30 proc. jego zapotrzebowania na energię), wówczas operacja będzie premio- wana dodatkowymi 6 punktami. Ponadto większą szansę na

otrzymanie dofinansowania będą mieli ci wnioskodawcy, którzy nie zrealizowali podobnej inwestycji w ramach PROW 2007-2013.

Warto również zainwestować w modernizację już istniejącego targowiska, gdyż skutkuje to możliwością otrzymania 4 punktów. W sytuacji równej liczby punktów na liście pierwszeństwo do dofinansowania uzyskuje wnioskodawca, którego operacja będzie realizowana w miejscowości o większej liczbie mieszkańców.

30 marca Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich zorganizował szkolenie dla wnioskodawców z tej dziedziny, które odbyło się w sali sesyjnej Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu. Spotkanie rozpoczęła dyrektor Departamentu PROW Izabela Mroczek, następnie pracownicy urzędu omówili warunki konkursu wynikające z rozporządzenia, formularz wniosku o przyznanie pomocy, wzór umowy, a także kwestie związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz stosowaniem konkurencyjnego trybu wyboru wykonawcy zadania.

PROW ze zdrowiem i smakiem

24 marca w sali sesyjnej Urzędu Marszałkowskiego odbyło się szkolenie adresowane do aktywnych kobiet z terenów wiejskich Wielkopolski.

Inicjatorką tego wydarzenia była radna sejmiku województwa Mirosława Katarzyna Kaźmierczak.

Ponad stu uczestników spotkania wysłuchało prelekcji na temat działań wdrażanych przez samorząd województwa w ramach PROW 2014-2020 oraz możliwości pozyskiwania funduszy za pośrednictwem lokalnych grup działania.

Nie zabrakło również kwestii związanych z inicjatywami podejmowanymi przez województwo wielkopolskie w zakresie profilaktyki oraz wczesnego wykrywania nowotworów. W dalszej części szkolenia

FOT. A. KAPUŚCIŃSKI

W szkoleniu zorganizowanym w Urzędzie Marszałkowskim wzięły udział 104 osoby zamieszkujące obszary wiejskie Wielkopolski.

zaprezentowano Sieć Dziedzictwa Kulinarnego Wielkopolska.

Na koniec ciekawą prelekcję na temat tradycji kulinarnych naszego regionu wygłosił Witold Wróbel – regio-

nalista, znawca sztuki kulinarnej i propagator zdrowej żywności.

Konferencja była współfinansowana ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014-2020.

Grunty do scalenia

29 marca zawarto umowę pomiędzy Samorządem Województwa Wielkopolskiego a Starostwem Powiatowym w Pleszewie na realizację operacji scalania gruntów w miejscowości Kwileń (gmina Chocz, powiat pleszewski) w ramach PROW 2014-2020.

Umowę podpisali wicemarszałek Krzysztof Grabowski, starosta pleszewski Maciej Wasielewski oraz wicestarosta Eugeniusz Małecki.

– Podpisujemy dziś umowę na kwotę blisko 2,5 mln złotych. Dzięki tym środkom scaleniu ulegnie prawie 1000 działek, należących do 78 gospodarstw w obrębie miejscowości Kwileń. Jest to jedyna operacja tego typu w naszym województwie w obecnej perspektywie programowej – powiedział wice-

FOT. UMIG CHOĆC

Uroczystość podpisania umowy, od lewej: dyrektor Departamentu PROW UMWW Izabela Mroczek, burmistrz Chocz Marian Wielgosik, wicemarszałek Krzysztof Grabowski, starosta pleszewski Maciej Wasielewski i wicestarosta Eugeniusz Małecki.

marszałek Krzysztof Grabowski.

Przy podpisaniu umowy obecna była również Izabela Mroczek, dyrektor Departamentu

Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu, oraz burmistrz Chocz Marian Wielgosik.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redaguje: Adrian Kapuściński – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.prow.umww.pl

Informator Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

ul. Szczepanowskiego 15A
60-541 Poznań, tel. 61 845 62 00
e-mail: biuro@wfosgw.poznan.pl
www.wfosgw.poznan.pl

Jubileusz „Ekofaktów”

Ukazało się pierwsze w tym roku wydanie kwartalnika WFOŚiGW.

Już od 10 lat czytelnicy, nie tylko z Wielkopolski, mogą sięgać po „Ekofakty” – kwartalnik Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

W najnowszym, wiosennym numerze, dostępnym również na stronie www.wfosgw.poznan.pl, polecamy w szczególności wywiad z Marzeną Wodzińską, członkiem zarządu województwa, a w nim ocenę jakości powietrza na terenie naszego regionu.

Roczna ocena jakości powietrza pozwala uzyskać informacje o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń ze wskazaniem obszarów przekroczeń oraz wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń. Jednym z narzędzi przeciwdziałania zanieczyszczeniom powietrza są programy jego ochrony. Jak to dokumenty i co z nich wynika? Tego m.in. można dowiedzieć się z lektury wywiadu.

Ochrona i poprawa jakości powietrza jest jednym z priorytetów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wod-

Będzie uchwała antysmogowa – rozmowa z Marzeną Wodzińską, członkiem Zarządu Województwa Wielkopolskiego str. 3

W 2017 rok z nowymi programami str. 7

Ponad miliard na ochronę środowiska str. 9

Nauka zachowań ekologicznych str. 14

nej w Poznaniu. Z myślą o osobach fizycznych fundusz przygotował w 2017 r. wsparcie z kilku programów (OZE 2017, PIECYK 2017, TERMO 2017) na inwestycje w odnawialne źródła energii, termomodernizację budynków mieszkalnych oraz wymianę źródeł ciepła. O możliwości wsparcia z tego źródła piszemy w tekście pt. „Programy antysmogowe WFOŚiGW w Poznaniu”.

Co jeszcze warto przeczytać? Np. artykuł o edukacji ekologicznej – ochronie ryb, ptaków, żółwi błotnych. A gdzie warto rozpocząć na tonie natury? Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” to idealne miejsce. To nie tylko walory przyrodnicze, ale także wiele wspaniałych miejsc architektonicznych. Warto zaplanować tam odpoczynek.

WFOŚiGW w Poznaniu wspiera finansowo wiele przedsięwzięć. Na ochronę środowiska przeznaczono ponad miliard złotych. Tylko o niektórych z nich piszemy w „Ekofaktach” – więcej informacji można uzyskać, odwiedzając stronę www.wfosgw.poznan.pl. UCH

Pieniądże na inwestycje

WFOŚiGW w Poznaniu rozpatrzył wnioski na tegoroczne przedsięwzięcia proekologiczne, których wartość wyniesie blisko 135 mln zł.

14 marca zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu rozpatrzył złożone do 1 grudnia 2016 r. wnioski na przedsięwzięcia inwestycyjne i zaplanował pomoc w formie pożyczek w kwocie 132,26 mln złotych, natomiast w formie dotacji – 2,98 mln złotych.

Pieniądże te przeznaczone na modernizację oczyszczalni ścieków, budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej, poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, termomo-

dernizację budynków, budowę instalacji odnawialnych źródeł energii, rozbudowę systemów selektywnej zbiórki odpadów.

Szczegółowe informacje na temat warunków uzyskania planowanej pomocy każdy z wnioskodawców otrzyma indywidualnie.

Obecnie trwa procedura oceny wniosków inwestycyjnych złożonych po 1 grudnia 2016 r. Dokumenty będą rozpatrywane w zależności od możliwości współfinansowania zaplanowanych inwestycji przez WFOŚiGW.

Lista wniosków przyjętych do dofinansowania dostępna jest na stronie www.wfosgw.poznan.pl. RZ

Wesprą rośliny i zwierzęta

Zakończono ocenę wniosków i zaplanowano pomoc finansową na ochronę i kształtowanie przyrody w 2017 roku.

Zarząd WFOŚiGW w Poznaniu 23 marca rozpatrzył listę wniosków spełniających warunki do dofinansowania dla przedsięwzięć związanych z ochroną i kształtowaniem przyrody w 2017 roku.

Pieniądże będą przeznaczone przede wszystkim na prace pielęgnacyjne drzew i krzewów, zakup sadzonek drzew i krzewów, roślin wieloletnich oraz ich nasadzenie, czynną ochronę roślin, zwierząt zagrożonych i zanikających (reintrodukcja gatun-

ku), poprawę warunków bytowych zwierząt wolnożyjących (dzikich) oraz w ośrodkach leśnych, doświadczalnych (np. budowa, modernizacja bokosów, wolier, wybiegów, zagrod).

W wyniku zakończenia oceny według kryterium dostępu (etap I i II) do dofinansowania zakwalifikowano 77 wniosków na łączną wartość dofinansowania 2,2 mln zł. Ich lista dostępna jest na stronie www.wfosgw.poznan.pl.

Szczegółowe informacje na temat warunków uzyskania planowanej pomocy każdy z wnioskodawców otrzyma indywidualnie. AK

Komunikat dla beneficjentów programu PIECYK 2017

Konkurs i pieniądze na wymianę pieców – od 16 sierpnia 2017 r.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu informuje o zmianie planowanego terminu ogłoszenia naboru wniosków w ramach Programu Priorytetowego Wymiana źródła ciepła w budynkach jednorodzinnych i lokalach mieszkalnych PIECYK 2017.

Planowany termin ogłoszenia naboru wniosków: 16 sierpnia 2017 r.

Parki i ogrody 2,5 mln zł na monitoring powietrza

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu ogłosił nabór w ramach kolejnego programu dla osób fizycznych. Tym razem na rewaloryzację wielkopolskich parków i ogrodów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków.

Nabór wniosków trwa od 3 do 28 kwietnia 2017.

Wnioski należy dostarczać na adres: WFOŚiGW w Poznaniu, ul. Szczepanowskiego 15A, 60-541 Poznań.

Informacje na temat naboru, w tym: program priorytetowy PARKI 2017, regulamin naboru, instrukcja wypełniania wniosku o udzielenie pożyczki wraz z załącznikami, a także formularz wniosku i formaty załączników dostępne są na stronie: www.wfosgw.poznan.pl. JCH

WFOŚiGW w Poznaniu dofinansował projekt „Badania stanu środowiska w województwie wielkopolskim w roku 2017 oraz zakup i posadowienie stacji monitoringu jakości powietrza w gminie Czerwonak”.

14 marca br. w siedzibie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu podpisano umowę o dofinansowanie tego przedsięwzięcia, którego beneficjentem jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Efektom rzeczowym projektu (wartego 2,5 mln zł) będzie m.in. kontener z wyposażoną stacją pomiarów jakości powietrza (analizatory: dwutlenku azotu, siarki, tlenku węgla, pyłu PM10, BTX, ze-

staw podstawowych mierników parametrów meteorologicznych z masztem, kalibratorem GPZ i datalogger DAS), wyposażenie laboratoryjne (zmywarki laboratoryjne, analizatory, dygestoria, stacja demineralizacji/dejonizacji wody), samochód specjalistyczny do obsługi stacji pomiarowych monitoringu jakości powietrza, szkło laboratoryjne, odczynniki, wzorce, materiały filtracyjne i eksploatacyjne, drobne wyposażenie laboratoryjne, wyposażenie do akwizycji i przetwarzania danych HD.

Sfinansowanie zakupu nowoczesnej aparatury spowoduje, że będziemy mieli kolejną – czwartą już – stację monitoringu jakości powietrza w aglomeracji poznańskiej.

Wyniki badań otrzymywane ze stacji pomiarów jakości powietrza oraz działań prowadzonych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) będą wykorzystywane w bieżącym informowaniu społeczeństwa o jakości powietrza, w ocenach rocznych i ocenach trendów wieloletnich, a także będą dostarczać informacje o stanie środowiska dających podstawę do podejmowania decyzji przez władze administracyjne.

Dodatковым efektem będzie również właściwe wykonywanie zadań w ramach PMS oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu z zakresu ochrony środowiska. MW

O czym rozmawiano z mieszkańcami?

Realizowane w 2017 roku programy priorytetowe WFOŚiGW w Poznaniu, skierowane do osób fizycznych, od momentu ich ogłoszenia cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem Wielkopolan. Na prośbę samorządów lokalnych doradcy energetyczni funduszu w I kwartale 2017 r. przeprowadzili szereg spotkań z mieszkańcami, informując o szczegółach programów: OZE 2017, TERMO 2017 oraz PIECYK 2017. W 60 spotkaniach wzięło udział ponad 3500 osób. Były debata, ciekawe pytania i konsultacje indywidualne o przedsięwzięciach związanych z efektywnością energetyczną. MŻ

inna strona samorządu

usłyszane

Marcowe posiedzenie sejmikowej Komisji Planowania Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej zbliżało się powoli do końca. Pozostał punkt obejmujący tak zwane sprawy bieżące. Przewodniczący komisji Andrzej Pospieszynski poinformował radnych, że do omówienia mają między innymi pismo nadesłane ze złotowskiego starostwa, a dotyczące wycinki drzew przy modernizowanej na tamym terenie drodze. Tematyka wywołała żywe zainteresowanie kilku uczestników posiedzenia.

– Co tu debatować? Teraz przecież wszystko można wycinać! – od razu nawiązał do sytuacji w kraju Rafał Żelazowski.

– A właśnie, że nie można, bo zaczął się okres lęgowy ptaków – zaprotestował Zbigniew Czerwiński.

– No, przecież trzeba wyciąć, bo inaczej jak nam się pan marszałek wytłumaczy, że nie zrealizował inwestycji? – zawyrokowała Mirosława Rutkowska-Krupka, pytając spoglądając w stronę odpowiadającego za drogi wojewódzkie Wojciecha Jankowiaka.

Wicemarszałek zareagował z reflekssem: – Jak? Że chronię jajka...

podpatrzone

FOT. ARCHIWUM

O ile przypadający 8 marca Dzień Kobiet jest u nas obchodzony – można rzec – masowo, o tyle wypadający dwa dni później Dzień Mężczyzn jest świętem mało jeszcze rozpowszechnionym. Tym bardziej więc naszą uwagę przykuła kartka wywieszona (przynajemy – zauważona nie przez nas; dzięki za czujność jednej z koleżanek!) na lustrze w windzie Urzędu Marszałkowskiego. Dla niezorientowanych rozszyfrujemy, że ZW V to członek zarządu województwa Marzena Wodzińska... Postanowiliśmy ten dość oryginalny sposób przekazania życzeń pokazać z dwóch powodów. Po pierwsze – jako że kartka wisiała tylko w jednej z sześciu urzędowych wind, nie wszyscy panowie zapewne o niej się dowiedzieli. Po drugie – jako stuprocentowo męska redakcja chcieliśmy w ten sposób podziękować!

podsluchane

W Polsce zapanowała moda na gotowanie. W TV goszczą programy kulinarne dla dzieci i dorosłych, księgarnie pełne są poradników dla kucharzy, a wiosenna aura zachęcała amatorów grillowania pod chmurką. Samorząd województwa nie pozostaje w tyle: rozszerza się Sieć Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska (zrzeszająca m.in. restauratorów i cukierników), a podczas niedawnej konferencji prasowej o innowacjach społecznych szukano... masterchefa!

– Potrzebujemy skutecznego przepisu na innowację społeczną. My dajemy szczyptę eksperckiej wiedzy, udostępniamy kuchnię, by było gdzie gotować i zapewniamy niezbędne produkty – zaczęła kulinarny wywód Marzena Wodzińska z zarządu województwa.

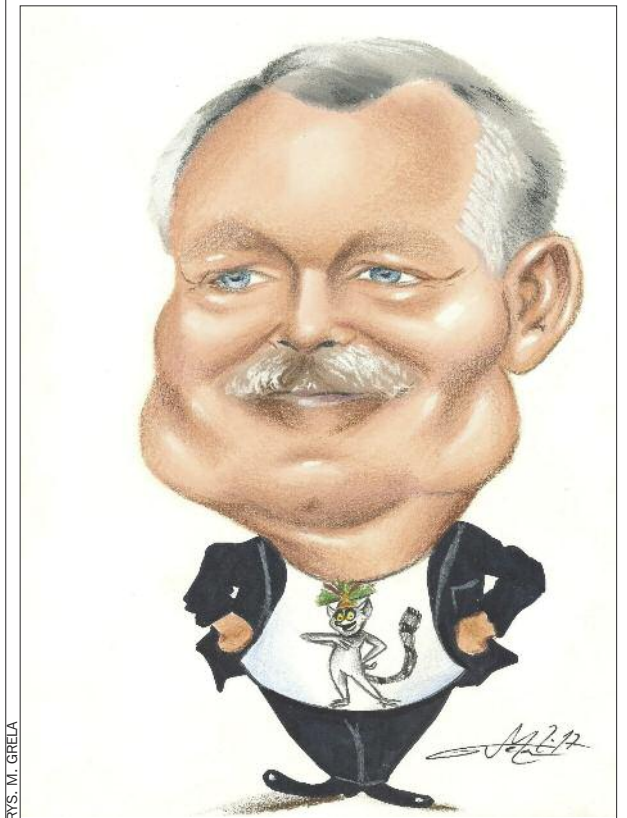
– Dotąd byliśmy kojarzeni z informatyką, mediami i projektami badawczymi, ale chętnie włączymy się w przygotowanie receptury i przepisu na innowację – zauważył dr Cezary Mazurek z Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego.

– Mamy kuchnię i produkty, to szukamy masterchefa – podsumowała Anna Parzyńska-Paschke, rzeczniczka prasowa marszałka.

monitorujemy radnych

>> Jan Pikulik:

Król Julian rozbawia do łez

FOT. M. GRELA

- >> **Jestem radnym, bo...** lubię być potrzebny.
- >> **Gdy po raz pierwszy zasiadłem w sejmikowych ławach...** zrozumiałem, że mój głos będzie decydował o rozwoju województwa wielkopolskiego.
- >> **W samorządzie najchętniej zmieniałbym...** politykę informacyjną dla społeczeństwa.
- >> **Kiedy wracam z sesji sejmiku...** jestem pozytywnie wyčerpany i już obmyślam, co będę robił jutro.
- >> **Gdy słyszę „autorytet”, myślę...** hmmm..., muszę pomyśleć...
- >> **Mój ulubiony bohater to...** król Julian. Rozbawia mnie do łez.
- >> **Słowo, które najlepiej opisuje mój charakter, to...** zdecydowany.
- >> **Największym zaskoczeniem dla mnie był ostatnio...** brak poparcia polskiego rządu dla naszego rodaka.
- >> **Gdybym mógł cofnąć czas...** Po co przeżywać coś jeszcze raz? „Jutro” może być bardziej ekscytujące!
- >> **Moje największe marzenie to...** schudnąć.
- >> **Nigdy nie mógłbym...** celowo skrzywdzić drugiego człowieka.
- >> **Przepadam za...** słodyczkami.
- >> **Nie znoszę, gdy...** ludzie nie mówią prawdy.
- >> **Gdy jestem głodny...** marudzę.

>> Jan Pikulik
>> ur. 24 marca 1964 r., Wyrzysk
>> główny administrator w Domu Pomocy Społecznej w Falmierowie
>> wybrany z listy PSL, w okręgu nr 2
>> 3521 głosów

posadzone

FOT. ARCHIWUM

Czy, kojarzony przez kontrowersyjną ustawę z masową wycinką drzew w kraju, minister środowiska Jan Szyszko dla odmiany posadzi jakąś roślinę? Jest na to szansa, jeśli skorzysta z zaproszenia, które popłynęło z Wielkopolski. Chodzi o akcję „Drzewo dla Polski”, polegającą na posadzeniu jednej nowej rośliny i nominowaniu kolejnych osób, które mają to uczynić. Jako pierwszy zrobił to pod koniec lutego europoseł Andrzej Grzyb. Jednym ze wskazanych do naśladowstwa został wicemarszałek Krzysztof Grabowski. 5 marca przed domem dziecka w Kaliszu posadził on drzewo w towarzystwie wiceprezesa WFOŚ Marka Baumgarta i przewodniczącego rady kaliskiego powiatu Roberta Łuczaka. Dzięki nominacjom wicemarszałka akcja zyskała ogólnokrajowy wymiar, bo wśród wezwanych do zadbania o przyrodę znaleźli się samorządowcy z innych województw oraz właśnie Jan Szyszko. Na razie nie wiemy, czy minister podjął wyzwanie...

Monitor Wielkopolski – magazyn samorządowy

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62-67-030, fax 61 62-67-031
Rada Programowa: Krzysztof Grabowski, Tatiana Sokolowska (zastępczyni przewodniczącej), Zofia Szalczyk (przewodnicząca), Dariusz Szymczak, Waldemar Witkowski, Maciej Wituski (sekretarz)
Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)
Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62-67-036, fax 61 62-67-031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl
Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.
Publikacje promocyjne w Monitorze Wielkopolskim można zamawiać pod numerem telefonu 61 62-67-036.

www

najlepsze kawałki z innej strony samorządu

